

**KNJIŽNICA
RADLJE OB DRAVI**
Mariborska cesta 6
2360 RADLJE OB DRAVI
Tel.: 02 888 04 04
E-pošta: sikrdl@r-dr.sik.si



LETNO POROČILO

2020

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

KAZALO

POSLOVNO POROČILO	3
SPLOŠNI DEL	3
1 Predstavitev javnega zavoda	3
1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda	3
1.2 Ustanovitelj zavoda	3
1.3 Zakonske podlage	3
1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi	4
1.5 Predstavitev odgovornih oseb	5
2 Cilji in sporočila	6
POSEBNI DEL	8
3 Podatki o izvajanju knjižnične dejavnosti v letu 2020	8
4 Letni prirast knjižničnega gradiva in knjižnična zbirka	8
4.1 Letni prirast konvencionalnega gradiva	8
4.2. Elektronsko gradivo	11
4.3 Knjižnična zbirka	12
5 Obratovalni čas, obisk, izposoja in članstvo v letu 2020	12
5.1 Obratovalni čas knjižnice	12
5.2 Obisk knjižnice	15
5.3 Izposoja gradiva	17
5.4 Članstvo	18
6 Kulturne in druge dejavnosti	22
6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma	22
6.2 Dejavnosti za spodbujanja branja pri otrocih in mladini	24
6.3 Dejavnosti za spodbujanja branja pri odraslih	27
6.4 Druge dejavnosti in prireditve	29
6.5 Sredstva in kadri za izvedbo dejavnosti in prireditev	31
7 Zaposleni v knjižnici	31
8 Strokovno delo	32
9 Prostori knjižnice in oprema	33
9.1 Prostori knjižnice	33
9.2 Oprema	33
10 Povezovanje knjižnice z okoljem	35
RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA	36
1 Bilanca stanja za leto 2020 in pojasnila	38
1.1 Bilanca stanja za leto 2020	38
1.2 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	39
1.3 Kratkoročna sredstva	39
1.4 Kratkoročne obveznosti	40
1.5 Obveznosti za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva	40
2 PRIHODKI IN ODHODKI 2020	41
2.1 Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2020	41
2.2 Prihodki po virih financiranja	42
2.3 Pregled odhodkov za leto 2020 v primerjavi z letom 2019	43
2.4 Pregled odhodkov za leto 2020 v primerjavi s finančnim načrtom	44
2.5 Izkaz prihodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti	45
3 Ostali računovodski izkazi	46
3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka	46
3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb	46
3.3 Izkaz računa financiranja	46
POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih	47

POSLOVNO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

SPLOŠNI DEL

1 Predstavitev javnega zavoda

1.1 Ime, sedež in pravni status zavoda

Zavod posluje pod imenom Knjižnica Radlje ob Dravi
Sedež zavoda: Mariborska cesta 6, 2360 Radlje ob Dravi
Davčna številka: 81782268, zavod ni davčni zavezanec
Matična številka: 5814197
TRR: 01301-6030373775, odprt pri UJP Slovenska Bistrica
Telefon: 02 88 80 404
E-naslov: sikrdl@r-dr.sik.si

1.2 Ustanovitelji zavoda

Ustanovitelji zavoda so občine: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju. Naštete občine so knjižnico ustanovile z aktom: **Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi**, MUV 21/03.

1.3 Zakonske podlage za delovanje Knjižnice Radlje ob Dravi – državni in lokalni zakoni, predpisi, akti:

- Zakon o knjižničarstvu - ZKnj-1, UL RS 87/01, 96/2002-ZUJIK in 92/15
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu – ZKnj-1A, UL RS št. 92/15
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture – ZUJIK, UL RS št. 77/07 – UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13 in 68/16,
- Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. UL RS 73/03, 70/08 in 80/12
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah. UL RS 88/03
- Pravilnik o razvidu knjižnic. UL RS 105/03
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila. UL RS 42/04, 14/09, 19/15 in 38/16
- Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva. NUK/13.6.2003
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. UL 19/2003
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. UL RS 29/2003
- Zakon o delovnih razmerjih, UL RS 21/2013 in spremembe
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 43/2011
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. UL RS 16/07 – UPB, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP
- Zakon o javnih uslužbencih. UL RS 63/2007-UPB in spremembe
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju. UL RS 108/2009-UPB in spremembe
- Kolektivna pogodba za javni sektor. UL RS 57/2008
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. UL RS št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99 – ZMPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06 – ZKoIP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr. in 80/18),
- Pravilnik o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede, UL RS 110/08 in 12/15
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture UL RS 7/2009

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti, UL RS 9/09, 108/11 in 65/16
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice. Ministrstvo za kulturo 2018
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev. 1995
- Uredba o dodatni delovni uspešnosti v javnem sektorju. UL RS 23/04, 71/04 in 14/06
- Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju. UL RS št. 73/05 in spremembe
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (MUV 21/2003)
- ostali zakonski predpisi, ki vplivajo na področje izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe.

1.4 Organizacija Knjižnice Radlje ob Dravi

Knjižnica Radlje ob Dravi ima **organizirano knjižnično mrežo**, s katero skrbi za uresničevanje knjižnične dejavnosti na območju občin **Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju, to je za skupno 15.729 prebivalcev (stanje po 1. 7. 2020).**

Osrednja knjižnica je **Knjižnica v Radljah ob Dravi**, kjer poteka glavnina strokovnega in upravno-administrativnega dela – tu je tudi sedež knjižnice. Krajevne knjižnice so na Muti, v Vuzenici, Podvelki in Ribnici na Pohorju ter izposojevališče na Kapli.



Osrednja knjižnica v Radljah: pogled na oddelek za odrasle in na otroški oddelek



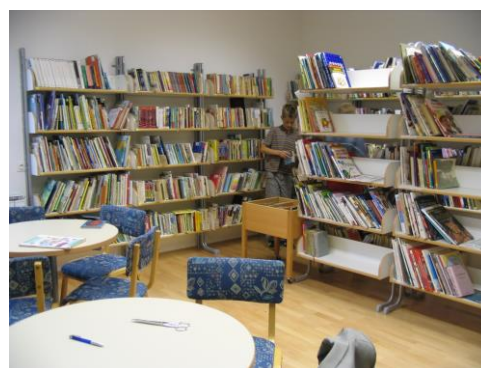
krajevna knjižnica na Muti



krajevna knjižnica v Vuzenici



krajevna knjižnica v Podvelki



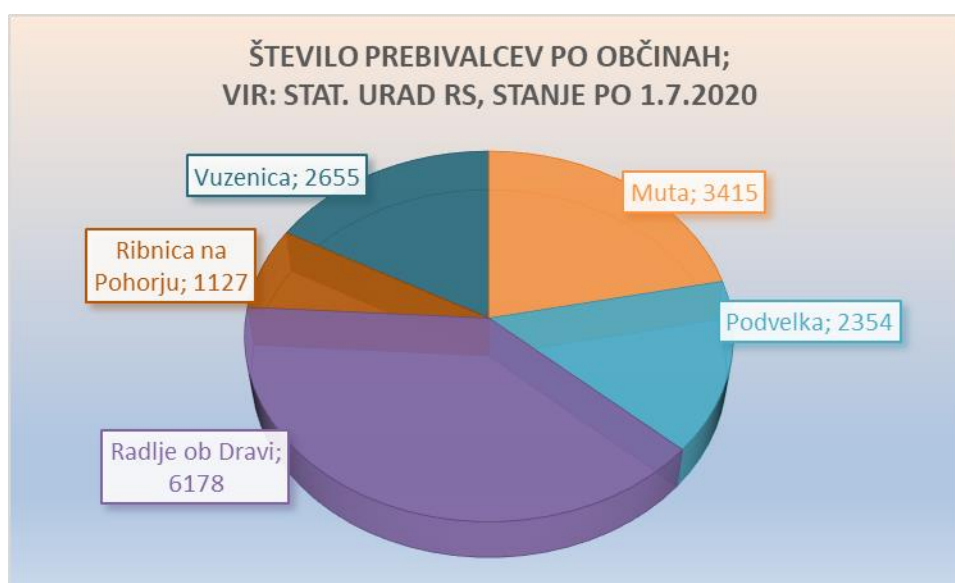
izposojevališče na Kapli – v šoli

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020



krajevna knjižnica v Ribnici na Pohorju

Prebivalci po občinah na območju, za katero izvaja Knjižnica Radlje ob Dravi knjižničarsko dejavnost:



1.5 Predstavitev odgovornih oseb

- Direktorica Slavica Potnik;
- Svet zavoda (trije predstavniki ustanovitelja, trije predstavniki uporabnikov in trije predstavniki zavoda).

a. Direktor / direktorica zastopa, predstavlja in vodi poslovanje zavoda ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela zavoda. Direktor mora pri vodenju poslov ravnati z javnimi sredstvi s skrbnostjo vestnega gospodarja. Naloge direktorja so: organizira delo javnega zavoda, sprejema strateški načrt, program dela, akt o organizaciji dela po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, akt o sistemizaciji delovnih mest po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v javnem zavodu, sprejema kadrovske načrte, sprejema načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja, sprejema druge akte, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem javnega zavoda, poroča ustanovitelju in svetu o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje javnega zavoda, pripravi letno poročilo, sklepa zavodsko kolektivno pogodbo, če jo zavod ima in druge naloge, določene s področnimi predpisi. Direktor zastopa zavod neomejeno, razen glede nakupa ter odtujitve nepremičnin, za kar je potrebno soglasje ustanovitelja.

b. Svet zavoda opravlja naslednje naloge: nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda, spremlja, analizira in ocenjuje delovanje javnega zavoda, predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanovitelja, ocenjuje delo direktorja, daje soglasje k strateškemu

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi, ter nadzira njihovo izvajanje, daje soglasje k cenam, daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja, imenuje in razrešuje direktorja, sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem, opravlja druge naloge v skladu s predpisi s področja delovanja javnega zavoda.

Svet zavoda se je v letu 2020 sestel trikrat na rednih sejah in izvedel dve korespondenčni seji.

Na sedmi (7.) redni seji 10. 3. 2020 je obravnaval letno poročilo o delu knjižnice za leto 2019, sprejel usklajen finančni načrt in program dela za leto 2020 in sprejel spremenjen redni odpiralni čas knjižnice, veljaven od 1. 4. 2020.

Na tretji (3.) korespondenčni seji 30. 4. 2020 je sprejel začasni prilagojen odpiralni čas knjižnic in omejen obseg knjižničnih dejavnosti, ki je veljal od 4. 5. 2020 – ob ponovnem odprtju knjižnice po zaprtju zaradi epidemije Covid-19.

Na četrti (4.) korespondenčni seji 17. 6. 2020 je svet ugotavljal redno delovno uspešnost direktorice za leto 2019.

Na osmi (8.) redni seji 29. 9. 2020 se je svet knjižnice seznanil s polletnim poročilom knjižnice ter obravnaval vsebinske spremembe pri programu dela knjižnice v letu 2020.

Na deveti (9.) redni seji 22. 12. 2020 je svet obravnaval predlog finančnega načrta in predlog programa dejavnosti za leto 2021 ter za občini Muta in Radlje tudi za leto 2022. Obravnaval in sprejel je poslovnik knjižnice, odpiralni čas ter cenik za leto 2021.

2 CILJI IN SPOROČILA

Cilji Knjižnice Radlje ob Dravi izhajajo iz zakonskih podlag, na podlagi katerih knjižnica izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo in so natančneje določeni v 36. členu Zakona o knjižničarstvu, ki predpisuje:

»Knjižnice, ki izvajajo knjižnično javno službo, morajo imeti:

- *ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,*
- *ustrezno število ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev,*
- *ustrezen prostor in opremo,*
- *ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.«*

V poročilu poročamo o vseh navedenih pogojih in doseganju ali nedoseganju le teh.

Prav tako v poročilu poročamo o opravljenih storitvah in dejavnostih, ki jih Zakon o knjižničarstvu določa v 2. členu:

»Knjižnična dejavnost, ki je knjižnična javna služba, zajema:

- *zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,*
- *zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,*
- *izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,*
- *posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,*
- *sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,*
- *pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,*
- *informacijsko opismenjevanje,*
- *varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,*
- *drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.«*

In poročamo o opravljenih nalogah, ki so poleg nalog iz 2. člena zakona predpisane za splošne knjižnice v 16. členu zakona:

»Splošne knjižnice, ki izvajajo knjižnično dejavnost za prebivalstvo v svojem okolju, zagotavljajo storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Splošne knjižnice v okviru javne službe iz 2. člena tega zakona tudi:

- *sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,*

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

Splošne knjižnice so vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

Splošne knjižnice lahko opravljajo tudi gospodarsko dejavnost, če je ta oziroma njen prihodek namenjen opravljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe.

Splošna knjižnica lahko prenese posamezne naloge iz druge alineje na osrednjo območno knjižnico ali v soglasju z njo na drugo knjižnico s tega območja.«

Poglaviti cilj knjižnice je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev.

Za doseganje cilja moramo doseči posamezne cilje, ki si jih permanentno zastavljamo:

- vsem občanom zagotoviti dostop do kakovostnih knjižničnih storitev,
- spremljati novosti in posodabljati knjižnično dejavnost v skladu s potrebami sodobne družbe,
- uporabnikom omogočati dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirke drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij,
- z ustrežno ponudbo prireditev in dejavnosti razvijati bralno kulturo, izboljšati kvaliteto življenja, kvalitetno preživljanje prostega časa in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov,
- knjižnico oblikovati in vzdrževati kot prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi,
- skrbeti za motivirane zaposlene, ki jih odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost,
- sodelovati z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Za doseg vseh ciljev moramo

- **poskrbeti za ustrezno število zaposlenih** in ustrezno strukturo strokovno usposobljenega kadra,
- **vzdrževati učinkovito mrežo** knjižnic in izposojevališč na svojem območju, da bodo imeli prebivalci območja, za katerega delujemo, dostop do knjižničnih storitev,
- **pridobivati knjižnično gradivo** in oblikovati knjižnično zbirko, ki bo v vsaki knjižnici ustrezna tako po strukturi, kot po aktualnosti in obsegu,
- **obdelati in pripraviti podatke o gradivu** v knjižnični zbirki tako, da bodo v največji meri v pomoč uporabnikom in strokovnim delavcem pri iskanju gradiva in informacij o njem,
- **poslovati z uporabniki** v času, ki je zanje najbolj ugoden in primerno obsežen glede na obisk,
- **poskrbeti za prostorske pogoje**, da bodo dovolj veliki za postavitev knjižničnega gradiva in komunikacijsko opremo, ki je nujna za dostop do informacij,
- **nabaviti komunikacijsko, računalniško in programsko opremo**, potrebno za obiskovalce knjižnice in razviti kvalitetno informacijsko službo,
- **razvijati dodatne dejavnosti**, ki nam jih nalaga Zakon o knjižničarstvu, katerih cilj je vzpodbujanje bralne kulture in vključitev čim več prebivalcev v uporabo storitev, ki jih zavod ponuja.

Glede na omejitve pri sredstvih moramo natančno in skrbno izdelati načrt razvoja in porabe sredstev, ga vsako leto uskladiti z vsemi petimi občinami, saj je realizacija našega načrta v celoti odvisna od poslušanja posameznih lokalnih skupnosti. Žal v poročilih zadnjih nekaj let poročamo o stagnaciji na področju zaposlovanja potrebnih kadrov, o prenizkih sredstvih za dopolnjevanje ustrezne knjižnične zbirke in o ponekod še neustreznih prostorskih pogojih in pogojih opreme, zaradi česar zgoraj navedeni cilji niso uresničeni.

POSEBNI DEL**3 PODATKI O IZVAJANJU KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V LETU 2020**

Knjižnica Radlje ob Dravi pri izvajanju knjižnične dejavnosti beleži, spremlja in analizira podatke ter na podlagi ugotovitev prilagaja, spreminja in posodablja posamezne aktivnosti. Hkrati so podatki v različnih primerjavah pomembni kazalci uspešnosti dela. Predvsem so podatki kvantitativni in brez podrobnejše predstavitve suhoparni ter enostranski. Vedno bolj se tako izvajalci kot uporabniki zavedamo potrebe po **kvalitativnem vrednotenju učinka** izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe, kar pa je veliko težje merljivo, manj objektivno in metodološko nedorečeno.

V nadaljevanju poročila smo tako zajeli konkretno merljive rezultate našega dela v letu 2020: prirast in stanje knjižnične zbirke, obisk knjižnice in izposajo, obratovalni čas, članstvo, število, vrste in obisk kulturnih prireditev ter podatke o zastopanosti kadrov, razpoložljivosti prostorov in opreme.

4 LETNI PRIRAST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA in KNJIŽNIČNA ZBIRKA**4.1 LETNI PRIRAST KONVENCIONALNEGA GRADIVA**

V letu 2020 smo kupili skupno 2.305 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 335 enot. V letu 2019 smo kupili 2325 enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli 475 enot.

Nakup knjižničnega gradiva je v letu 2020 ostal domala enak v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu, prav tako je bilo namenskih sredstev za nakup gradiva v letu 2020 zgolj 2 % manj kot v letu 2019. Povečala so se sredstva Ministrstva za kulturo za nakup konvencionalnega gradiva: za 11 %, medtem ko so se sredstva za nakup e-knjig zmanjšala. Knjižnica je iz lastnih sredstev načrtovala za nakup gradiva 3.000 €, vendar je zaradi nižjih lastnih prihodkov lahko namenila 2.352 €. Sredstev iz občinskih proračunov je bilo enako kot leto prej. V letu 2020 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva za 1,5 % višja kot leto prej; znašala je 22,69 €, v letu 2019 pa 22,37 €.

Prirast gradiva v letu 2020 po oddelkih knjižnice:

nakup in prirast knjižničnega gradiva 2020		nakup	dar	skupaj	število prebivalcev	prirast izvodov na 1000 prebivalcev
RADLJE	naslovi	743	170	912	6.178	153
	izvodi	762	184	946		
MUTA	naslovi	419	60	478	3.415	143
	izvodi	429	61	490		
VUZENICA	naslovi	414	22	436	2.655	169
	izvodi	426	23	449		
PODVELKA	naslovi	449	31	480	2.354	212
	izvodi	467	31	498		
RIBNICA	naslovi	221	33	254	1.127	228
	izvodi	221	36	257		
SKUPAJ	naslovi	1.502	260	1.757	15.729	168
	izvodi	2.305	335	2.640		

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Prirast gradiva v letu 2020 - po vsebini

	strokovno gradivo (naslovi)	% od vseh naslovov	leposlovje (naslovi)	% od vseh naslovov	za otroke in mladino (naslovi)	% od vseh naslovov	vsi naslovi
Radlje	451	49	470	52	224	25	912
Muta	172	36	306	64	151	32	478
Vuzenica	150	34	286	66	143	33	436
Podvelka	160	33	320	67	166	35	480
Ribnica	83	33	171	67	73	29	254
Skupaj	840	47,81	917	52,19	638	36,31	1.757

Nakup 2020	izvodi	naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.305	1.502	47,07	52,93	35,49	64,51

Prirast 2020	izvodi	naslovi	% strokovne literature	% leposlovja	% mladin. literature	% literature za odrasle
Knjižnica Radlje ob Dravi	2.640	1.757	47,81	52,19	36,31	63,69

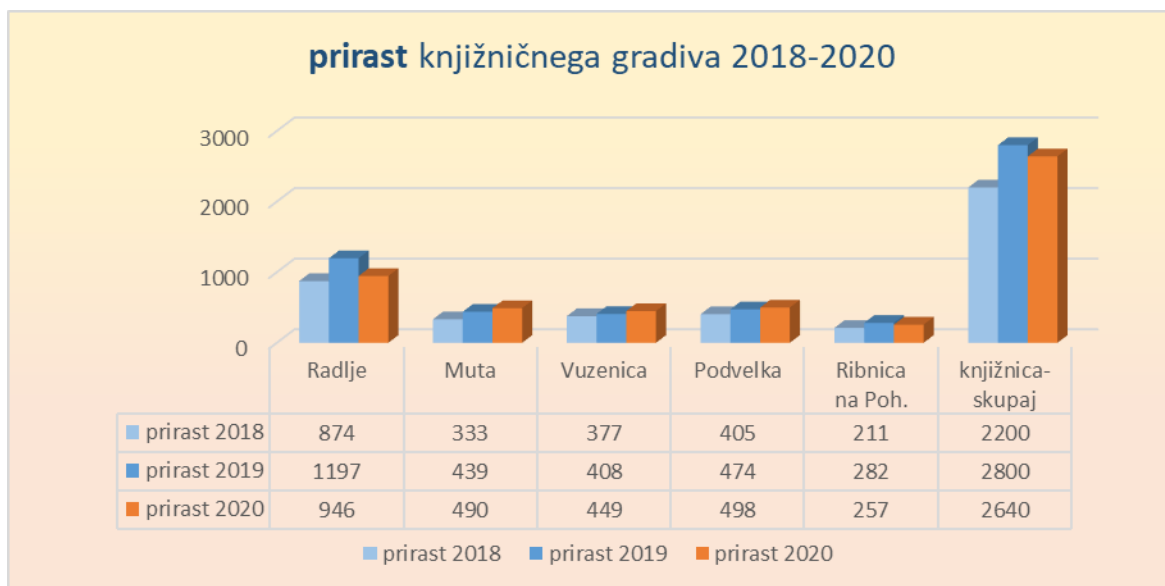
Tako nakup kot celoten prirast knjižničnega gradiva po strukturi (vsebini) odstopa od priporočenih meril, ki so zapisana v 12. členu Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, ki predvideva, da letni prirast knjižničnega gradiva sestavlja: 60% naslovov strokovnega in 40 % naslovov leposlovnega gradiva, ob čemer se upošteva, da je otrokom in mladini namenjeno 25 – 30 % naslovov gradiva v okviru letnega prirasta. Pravilnik dopušča do 2 % odstopanja.

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice 2018-2028 pa pri oblikovanju knjižnične zbirke predvidevajo tudi večje upoštevanje dejanskih in potencialnih uporabnikov ter drugih specifik posameznega okolja, kjer knjižnice delujejo in priporočajo razmerje strokovno : leposlovno gradivo 50:50, priporočeno število naslovov za otroke in mlade pa znaša 30 % naslovov celotne zbirke. Z ozirom na strokovna priporočila torej ugotavljamo, da je prirast ustrezen po sestavi samo v osrednji knjižnici in skoraj ustrezen v knjižnici kot celoti, ne pa tudi v krajevnih knjižnicah. V manjših knjižnicah se bolj upošteva specifičnost okolja, torej pretežno kupi več gradiva za otroke in manj strokovnega gradiva nasploh. Večleten neustrezen prirast močno spremeni zbirko kot celoto, ki bo sicer ostala prilagojena sedanjim uporabnikom, vendar bo verjetno tudi postala neustrezna za potencialne uporabnike ali vsaj za nekatere kategorije potencialnih uporabnikov.

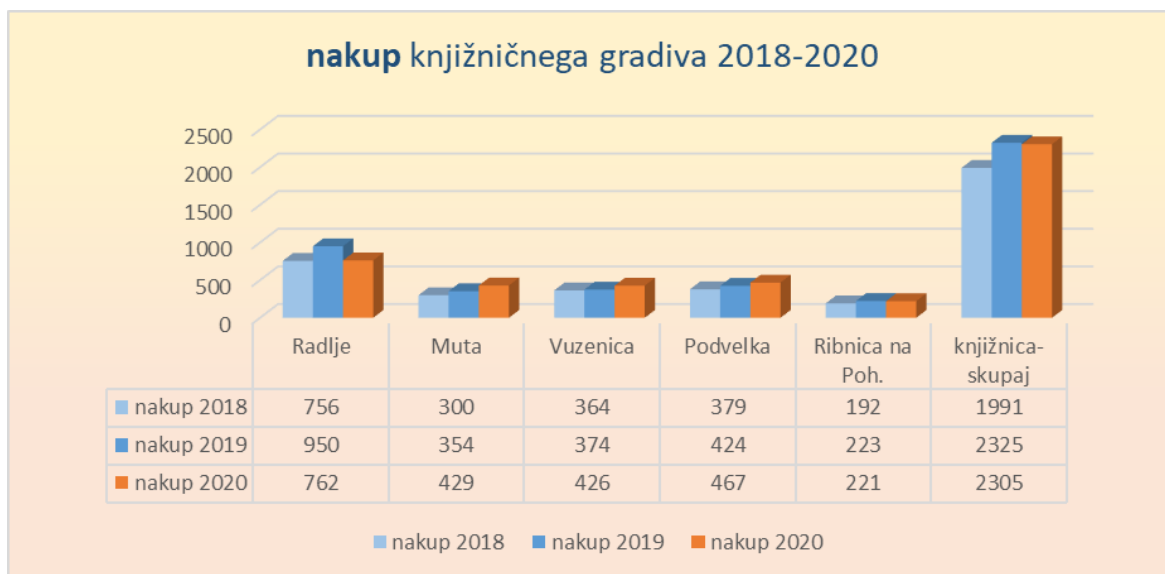
Nakup konvencionalnega gradiva je torej v letu 2020 enak kot v letu prej in znaša 147 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 168 enot gradiva na 1000 preb. **V letu 2020 (kot tudi v letih 2013-2019) nismo dosegli predpisanega minimalnega prirasta gradiva, kot ga predvideva Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (222 enot gradiva na 1000 prebivalcev + periodika).** Po Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018 pa je priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Iz grafa je razviden celoten prirast gradiva (nakup in dar) po oddelkih knjižnice in sicer za pretekla tri leta: 2018, 2019 in 2020:



Iz spodnjega prikaza je razviden **nakup knjižničnega gradiva** v zadnjih treh letih.



Večleten nezadosten nakup gradiva se odraža v knjižnični zbirki kot celoti, ki postaja manj aktualna za uporabnike. Povečanje sredstev za nakup gradiva je nujno in še bolj potrebno v časih, ko uporabniki bolj kot kdaj prej potrebujejo brezplačne javne storitve, ki jim zagotavljajo pomoč pri šolanju, iskanju zaposlitve, dostopu do informacij in nasploh pri izboljšanju kvalitete življenja.

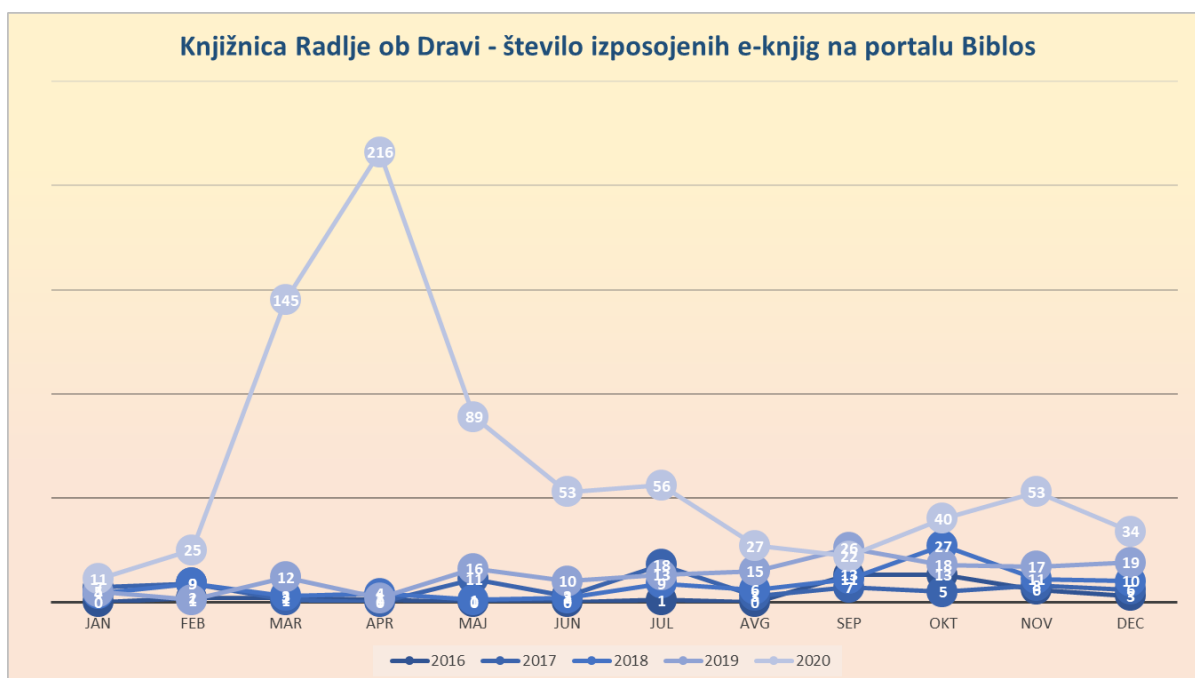
V zadnjih letih ugotavljamo, da se je izboljšala splošna informiranost in promocija knjižnih izdaj ter branja. Redno izhaja revija Bukla, ki je kot brezplačna revija na voljo tudi članom splošnih knjižnic, ažurne so spletne trgovine velikih in manjših založb, sprotne so informacije na portalu Dobreknjige.si, ki ga oblikujejo v glavnem slovenski knjižničarji. Uporabniki knjižnic so torej dobro obveščeni in od svojih knjižnic pričakujejo aktualno gradivo. Ne glede na široko zastavljene vloge knjižnice v konkretnem okolju, ki se prilagaja spremembam in potrebam uporabnikov, **ostaja ponudba knjižničnega gradiva osrednja ponudba knjižnice, ki je tudi najpogostejši razlog za obisk in uporabo knjižničnih storitev.**

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

V letu, ki ga je zaznamovala epidemija Covid-19, je bilo povpraševanje po aktualnem gradivu še intenzivnejše kot sicer. Z ozirom na primanjklaj aktualnega gradiva in predvidevanjem, da bo povpraševanje po njem večje, je knjižnica to področje obvladovala tako, da je ves čas omejene, torej brezstične izposoje, omogočala vračanje gradiva. Samo na tak način se je dostopnost do gradiva lahko ohranjala. Vrnjeno gradivo je bilo že tako za nekaj dodatnih dni nedostopno zaradi predpisanih dni »karantene« - ko smo vrnjeno gradivo pred vračilom na police ali ponovno izposoje morali umakniti.

4.2 ELEKTRONSKO GRADIVO

Knjižnica Radlje ob Dravi je tudi v letu 2020 zagotavljala dostop do elektronskih knjig v slovenskem jeziku preko portala Biblos. Ob koncu leta smo v naši zbirki članom zagotavljali **539 naslovov** elektronskih knjig, to je 74 naslovov več kot ob začetku leta. V letu 2020 smo beležili **771 izposoj** elektronskih knjig, kar je 5 krat več, kot 154 izposojenih elektronskih knjig v letu 2019. Največji porast izposoje je bil seveda v marcu in aprilu – v času trajanja epidemije, ko je bila knjižnica povsem zaprta in so bile dostopne samo elektronske knjige. Večina članov je po ponovnem odprtju spet segala po gradivu v fizični obliki; iz spodnjega prikaza pa je razvidno, da je vsaj manjši porast izposoje beležen v vseh mesecih do konca leta.



Elektronska knjiga omogoča do 52 hkratnih izposoj posameznega naslova in je kot taka v naši ponudbi gradiva najustreznejša dopolnitev ponudbe aktualnih naslovov. Z elektronskimi knjigami bi najuspešneje skrajšali čas čakanja na aktualno gradivo – seveda za tiste izdaje, pri katerih je elektronska knjiga na voljo, oziroma je na voljo hkrati s fizičnim izvidom. Zaenkrat žal med ponujenimi elektronskimi knjigami še ni visokega deleža najaktualnejših knjig, se pa delež le-teh povečuje. Boljšo uporabo elektronskih knjig bi dosegli tudi z izboljšavami portala in poenostavitvijo dostopa do elektronskih knjig na portalu, k čemur se je skrbnik portala tudi zavezal. Poenostavitve bi bile predvsem nujne za starejše uporabnike, za katere so elektronske knjige primerne predvsem zaradi možnosti povečave tiska. Upamo, da se bodo razmere, potrebe in navade naših uporabnikov spremenile toliko, da bodo po ponujenih elektronskih knjigah več segali.

4.3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

Knjižnična zbirka se oblikuje po strokovnih smernicah. Ustrezati bi morala tako po obsegu (4 enote gradiva na prebivalca), po strukturi, oziroma vsebini kot tudi po aktualnosti. Prirast gradiva je najpomembnejši dejavnik za učinkovito aktualizacijo zbirke ter oblikovanje zbirke po strukturi. Prav tako pa ima pomembno vlogo pri oblikovanju zbirke odpis gradiva.

Knjižnične zbirke v posameznih krajevnih knjižnicah, stanje 31.12.2020:

	zbirka 2019	+ prirast 2020	- odpis 2020	Zbirka 2020	Število enot na prebivalca
Radlje	38.119	946	1.337	37.728	6,11
Muta	15.181	490	452	15.219	4,46
Vuzenica	12.876	449	68	13.257	4,99
Podvelka	10.971	498	26	11.443	4,86
Ribnica	5.776	257	11	6.022	5,34
Zbirka skupaj	82.923	2.640	1.894	83.669	5,32

Kot je razvidno iz tabele ima Knjižnica Radlje ob Dravi kot celota **po obsegu povsem ustrezno zbirko** saj Pravilnik o pogojih za delovanje knjižnice kot javne službe določa, da: »Splošna knjižnica ima ustrezen obseg gradiva, če ima v osrednji, krajevnih in potujočih knjižnicah skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja ...«. Pravilnik je veljaven od leta 2003, razmere in potrebe uporabnikov pa so se v tem času tako spremenile, da njegova določila niso več povsem ustrezna. Spremembe v družbi so upoštevane v novih Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice 2018-2028, ki **predvidevajo vsaj 4 enote gradiva na prebivalca svojega območja in dodatno neknjižno zbirko ter zbirko revij in časopisov, vendar ne manj kot 10.000 enot gradiva v posamezni knjižnični zbirki**. Nova strokovna priporočila tudi predvidevajo, da knjižnice pri oblikovanju posameznih zbirk **v večji meri upoštevajo potrebe in posebnosti okolja**. Zaradi večletnih nizkih sredstev za nakup novega gradiva je so naše zbirke premalo aktualne in neustrezno sestavljene. Predvsem v manjših zbirkah je premalo strokovnega gradiva tako za odrasle kot za otroke in mladino. Zaradi vzdrževanja zbirke v ustreznem obsegu je tudi odpis gradiva manjši. **Zbirka je zaradi tega sicer pestrejša in številčnejša, vendar manj aktualna**. Pri odpisu gradiva se ravnamo po strokovnih navodilih, ki jih je izdala strokovna služba NUK-a, po lastnih merilih in po statističnih podatkih o aktualnosti gradiva.

Posledice večletnega nižjega financiranja nakupa gradiva blažimo z medoddelčno izposajo in medknjižnično izposajo, vendar kljub dobremu delovanju mreže in kroženju gradiva med knjižnicami, ne moremo dovolj učinkovito zadovoljiti potreb uporabnikov po aktualnem leposlovnem in strokovnem gradivu.

5 OBRATOVALNI ČAS, OBISK, IZPOSOJA in ČLANSTVO v letu 2020

5.1 OBRATOVALNI ČAS knjižnice

Čas tedenske odprtosti je bil v programu dela knjižnice za leto 2020 načrtovan tako, da bi se dvakrat v letu spremenil: 1. sprememba je bila načrtovana s 1. 4. 2020, ko bi bila knjižnica za uporabnike odprta namesto 93 ur v tednu, 97 ur v tednu. Ta sprememba se nanaša na dodatno odprtje krajevnih knjižnic Vuzenica in Podvelka ter zmanjšanje odprtosti osrednje knjižnice Radlje; tako bi bile vse krajevne knjižnice odprte v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic. Druga sprememba odpiralnega časa

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

se pojavi vsako leto v času poletnih počitnic, torej od 1. 7. do 31. 8. **Skupno je bilo po programu dela knjižnice načrtovanih 4468,5 ur odpiralnega časa.**

Zaradi spomladanske in jesenske epidemije Covid-19 je bil odpiralni čas v Knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2020 spremenjen še dodatnih dvakrat, torej skupno štirikrat. **Uporabniki knjižnice so morali knjižnico obiskovati po petih (5) različnih odpiralnih časih, ki so prikazani v spodnjih tabelah:**

Redni odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 1. do 12. 3. 2020:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	8-17	8-17	8-17	8-17	7-15	8-13	-	49
Muta		13-17	11:30-15	13-17	11:30-15	-	-	15
Vuzenica	11-17	-	-	-	9-15	-	-	12
Podvelka	13-17	-	-	13-17	-	-	-	8
Ribnica na Pohorju	-	15-17	10-15	-	-	-	-	7
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	21	15	17,5	17	17,5	5		93

Zaprtje knjižnice:

Sedem tednov, v času **od 13. 3. do 3. 5.** je bila knjižnica povsem zaprta, torej tudi brez možnosti brezstične izposoje. Možne so bile informacije in pomoč po telefonu za uporabo elektronskih baz in izposajo elektronskih knjig. Omogočeno je bilo vračanje gradiva v zaboj pred osrednjo knjižnico Radlje.

Začasni prilagojeni odpiralni čas knjižnic, veljaven od 4.5. do 30.6.2020:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	10-17	10-17	10-17	10-17	10-15	-	-	33
Muta		13-17	-	-	11:30-15	-	-	7,5
Vuzenica	13-17	-	-	-	-	-	-	4
Podvelka	-	-	-	13-17	-	-	-	4
Ribnica na Pohorju	-		13-17	-	-	-	-	4
Kapla	-	-	-	-	-	-	-	0
SKUPAJ:	11	11	11	11	8,5	-	-	52,5

Počitniški odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1. 7. do 31. 8. 2020:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-15	9-17	9-15	9-17	9-15	9-12	-	37
Muta	-	13-17	-	-	11-15	-	-	8
Vuzenica	14-17	-	-	-	-	-	-	3
Podvelka	-	-	-	14-17	-	-	-	3
Ribnica na Pohorju	-	-	14-17	-	-	-	-	3
Kapla	14-15	-	-	-	-	-	-	1
SKUPAJ:	10	12	9	11	10	3		55

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Redni odpiralni čas knjižnic, veljaven od 1.9. do 25.10.2020:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	9-17	9-17	9-17	9-17	7-15	8-13	-	45
Muta		13-17	11:30-15	13-17	11:30-15	-	-	15
Vuzenica	12-17	-	10-15	-	10-15	-	-	15
Podvelka	9-12, 13-17	-	-	11-17	-	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12, 13-17	-	-	-	-	-	7
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	19	16,5	18	16,5	5		97

Odpiralni čas knjižnic za brezstično izposajo, veljaven od 26.10. do 31.12.2020:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	TED.UR
Radlje ob Dravi	13-17	-	13-17	-	11-15	-	-	12
Muta		13-17	-	-	-	-	-	4
Vuzenica	13-17	-	-	-	-	-	-	4
Podvelka	-	-	-	13-17	-	-	-	4
Ribnica na Pohorju	-	13-17	-	-	-	-	-	4
Kapla	-	-	-	-	-	-	-	0
SKUPAJ:	8	8	4	4	4	-	-	28

Kot je razvidno iz zgornjih tabel, smo odpiralne časa prilagajali glede na situacijo in ukrepe, pri čemer smo predvidene obremenitve posameznih enot knjižnice tudi dosledno tedensko spremljali in bi odpiralne čase po potrebi tudi spremenili. Ugotavljali smo, da smo odpiralne časa primerno oblikovali, vsaj glede na potrebe posameznega okolja, seveda pa so bili uporabniki močno prikrajšani ne samo zaradi manjše dostopnosti knjižnice pač pa tudi zaradi ukrepov kot so: omejitve pri uporabi čitalnice, omejitve pri prostem iskanju gradiva na policah, omejitve zadrževanja v knjižnici, srečevanj ter druženj in podobno.

Zaradi vseh prilagoditev odpiralnega časa, ki so bili posledica ukrepov, povezanih z epidemijo Covid-19 in zaradi spomladanskega zaprtja knjižnice, je bila knjižnica v letu 2020 skupno odprta **2858 ur, kar je 64 % od načrtovane odprtosti.**

Število ur odprtosti ter izposoje in obiska na uro v letu 2020 je razvidno iz spodnje tabele:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
Načrtovana odprtost	2237	700,5	613	497	330	91	4468,5
Dejanska odprtost	1542	442	338	270	225	41	2858
Delež dejanske odprtosti glede na načrtovano	0,69	0,63	0,56	0,55	0,69	0,45	0,64
Izposoja na uro	37,3	43,5	30,2	39,1	20,7	8,7	35,9
Obiskovalcev na uro	17,1	20,6	12,9	14	10	6,5	16,1

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Podatki iz zgornje tabele prikazujejo zmanjšanje odprtosti posameznih enot knjižnice, pa tudi zelo pomembna podatka: povprečno število obiskovalcev in izposojenih enot gradiva v eni uri odprtosti po posameznih oddelkih knjižnice. **Če primerjamo oba podatka z letom 2019, sta se tako obisk kot izposoja na uro odprtosti povečala v vseh oddelkih knjižnice, razen v najmanjših dveh:**

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
Izposoja na uro 2019	36,9	42,4	27,7	32,6	22,1	9,7	34,6
Izposoja na uro 2020	37,3	43,5	30,2	39,1	20,7	8,7	35,9
Index 2020/2019	101	103	109	120	94	90	104
Obiskovalcev na uro 2019	12,3	16,6	12,1	11,8	9,6	8,1	12,6
Obiskovalcev na uro 2020	17,1	20,6	12,9	14,0	10,0	6,5	16,1
Index 2020/2019	139	124	107	119	104	80	128

Začasne odpiralne čase smo oblikovali zelo premišljeno z jasnim ciljem, da bodo načrtovani tako, da:

- bomo opravili knjižnično storitev varno z epidemiološkega vidika tako za zaposlene kot za uporabnike,
- bomo z maloštevilnimi zaposlenimi delo opravili kot je načrtovano v vseh enotah knjižnice.

Kot uspeh lahko navedemo dejstvo, da smo za obe posamezni epidemiološki obdobji oblikovan in zastavljen odpiralni čas lahko izvedli brez dodatnih zapiranj, ki bi bile posledica tveganih ravnanj, okužb, bolezni ali drugih z epidemijo povezanih nenačrtovanih odsotnosti zaposlenih. Tako se k vsej zmed, ki so ji bili uporabniki izpostavljeni zaradi nenehno spreminjajočih se navodil o zaščitnih ravnanjih, ni pridružilo še dodatno nenadno zapiranje knjižnic ali dodatno krnjenje knjižničnih storitev.

5.2 Obisk knjižnice v letu 2020

Knjižnico Radlje in njene enote je v letu 2020 z namenom izposoje gradiva (tudi vračila gradiva, podaljšanja, uporabe gradiva v čitalnici) obiskalo **46.085 uporabnikov**; kar je za 15 % manj kot v letu 2019, ko je bilo tovrstnega obiska **54.357**. Ko obisku z namenom izposoje gradiva prištejemo **2.161** obiskov z namenom udeležbe na dejavnostih in prireditvah, pa je knjižnico v letu 2020 skupno obiskalo **48.246** obiskovalcev in članov, v letu 2019 pa **59.442**. **Obisk v celoti se je torej v letu 2020 v primerjavi s preteklim letom zmanjšal za 19 %**. Podrobnejši podatki o obisku prireditev in dejavnosti so podani v nadaljevanju poročila pod točko 6.

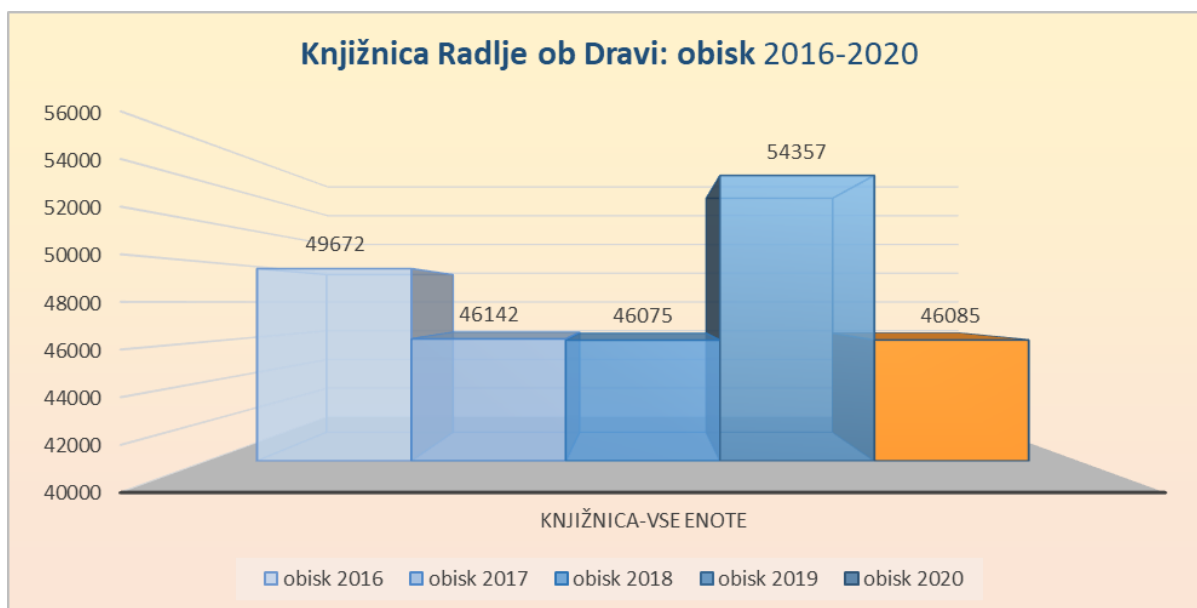
Manjši obisk je povsem realen in je bil zaradi manjše odprtosti vseh enot knjižnice zaradi epidemije Covid-19 tudi pričakovan. Kljub temu lahko po primerjavi podatkov iz preteklih let ugotovljamo, da bi realno pričakovali še nižji obisk knjižnice, saj je bila **dostopnost – odprtost zgolj 64 %, dosežen obisk pa 81 %**. **Ob manjšem številu ur odprtosti so na manjši obisk vplivale tudi omejitve pri storitvah knjižnice:**

- v pretežnem delu leta je bila onemogočena ali vsaj omejena uporaba čitalnice in
- močno je bilo okrnjeno izvajanje dejavnosti ter prireditev, o čemer natančneje poročamo v nadaljevanju poročila.

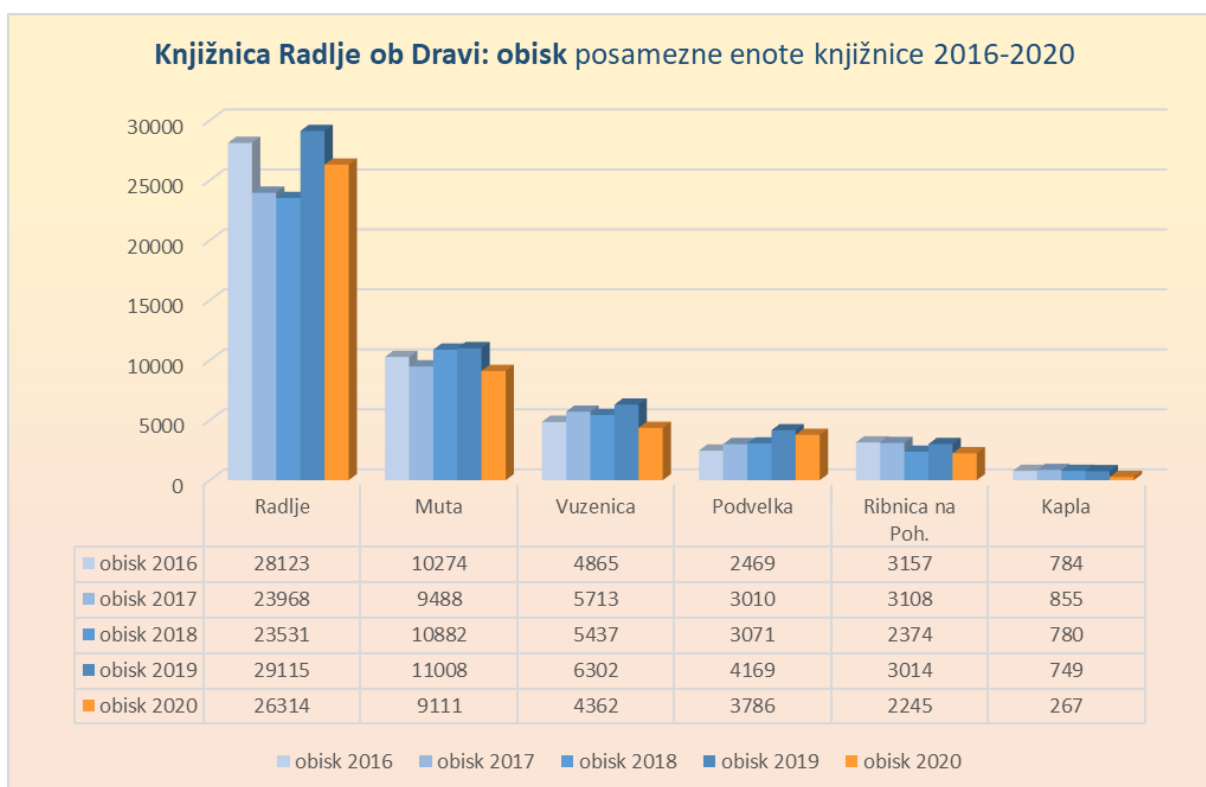
Obisk se je v letu 2020 skoraj natančno vrnil na nivo obiska v letu 2018, ki je v tem primeru primernejše leto za primerjavo, saj je bila v letu 2018 osrednja knjižnica zaradi preselitve zaprta 400 ur.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Obisk v Knjižnici Radlje ob Dravi nazorno prikazujeta spodnja grafa:



In obisk po posameznih enotah – krajevnih knjižnicah:



Ob predstavljanju podatkov je potrebno opozoriti še na majhnost vzorcev na katerih se statistični podatki beležijo. Gre za majhna lokalna okolja in male knjižnice, kjer že manjša odstopanja navzgor ali navzdol pomenijo v procentualnem prikazu veliko, ali vsaj veliko več kot bi velika odstopanja pomenila v večjem vzorcu. Zato je nazorneje, da predstavimo številke, ki jih je potrebno tudi vsebinsko upoštevati, oziroma razumeti na resnični podlagi.

5.3 Izposoja gradiva

V letu 2020 smo izposodili **102.468 enot gradiva**, v letu 2019 pa **148.967 enot**, torej smo v letu 2020 izposodili **za 31 % gradiva manj kot v preteklem letu**. Izposoja zajema vso gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom. Elektronskih knjig na portalu Biblos so si naši člani v letu 2020 izposodili 771, v letu 2019 pa 154.

Manjša izposoja gradiva je bila seveda pričakovana, saj se je zmanjšala odprtost knjižnice – kot rečeno za 36 %. Manj gradiva so si člani izposodili na dom, občutno pa se je zmanjšala tudi uporaba gradiva v knjižnici, torej v čitalnicah, saj je bila uporaba čitalnic pretežni del leta onemogočena in pretežni del leta priporočeno čim krajše zadrževanje v knjižnici. Zaradi zaprtja vrtcev in šol v spomladanskem času epidemije in šolanja na daljavo v jesensko-zimskem delu leta, se je močno zmanjšala izposoja gradiva za predšolske otroke ter osnovnošolce in dijake. Nekoliko se je povečala aktivnost študentov in izposoja študijskih gradiv – kolikor jih v naših zbirkah zagotavljamo. Zelo dobro se je ohranila tudi izposoja gradiv, ki so vključena v dejavnosti za spodbujanje branja, kot so: Sovica v vrtcu in bralna značka za odrasle. Učinkovito je bila izvedena tudi počitniška bralna akcija Počitalci, ki prav tako spodbuja osnovnošolce in dijake k branju ter izposoji knjig. Na manjšo izposajo gradiv ni vplivala samo manjša odprtost knjižnice, pač pa v veliki meri tudi manj dejavnosti in prireditvev, druženja ter srečevanj v knjižnici. Dogodki, povezani z branjem in knjigo, so zelo dobra motivacija za obisk knjižnice in izposajo knjig. Omogočajo pa tudi najboljšo promocijo branja: izmenjavo osebnih bralnih izkušenj. Tako imenovani promociji od ust do ust bralci še vedno najbolj zaupajo.

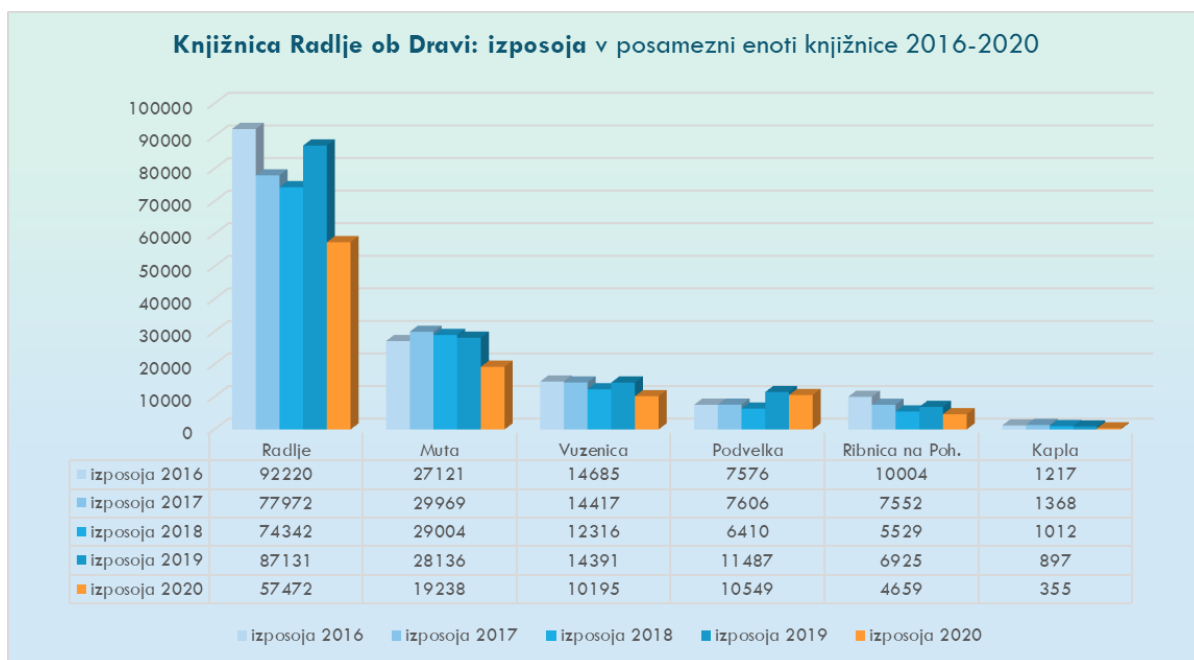
Nakup in zagotavljanje aktualnega gradiva je zagotovo vplivalo na še vedno dobro izposajo gradiva na dom - glede na razmere. Kot smo že zapisali, je knjižnica omogočala vračanje gradiva ves čas trajanja epidemije in posebnih razmer. Z vrnjenim gradivom se je ravnalo, kot so priporočale pristojne institucije in nismo beležili nobenega primera, ko bi vrnjeno gradivo lahko bilo vzrok za okužbo. Samo z rednim vračanjem izposojenega gradiva, je aktualno gradivo lahko krožilo med bralci. Ker smo v pretežnem delu leta priporočali vnaprejšnje naročanje gradiva, da so bili obiski čim krajši, je bil interes za aktualno gradivo še večji. Zmanjšala pa se je izposoja naključno, trenutno izbranega gradiva, saj smo v pretežnem delu leta onemogočali ali vsaj odsvetovali uporabnikom prost dostop do knjižnih polic.

O vplivu epidemije na bralne navade bo zagotovo narejenih kar nekaj raziskav in poročil. V naši poklicni praksi smo se v tem obdobju srečevali z bralci, na katere je branje knjig zelo pozitivno vplivalo, saj jim je pomenilo odmik od vsakodnevnih dogajanj, povezanih z epidemijo Covid-19. Prav tako pa ni bilo malo sicer dobrih bralcev, ki v času omejitev niso mogli brati zaradi motenj pozornosti ali občutij tesnobe in nemira, ki jih je dogajanje povzročilo pri njih.

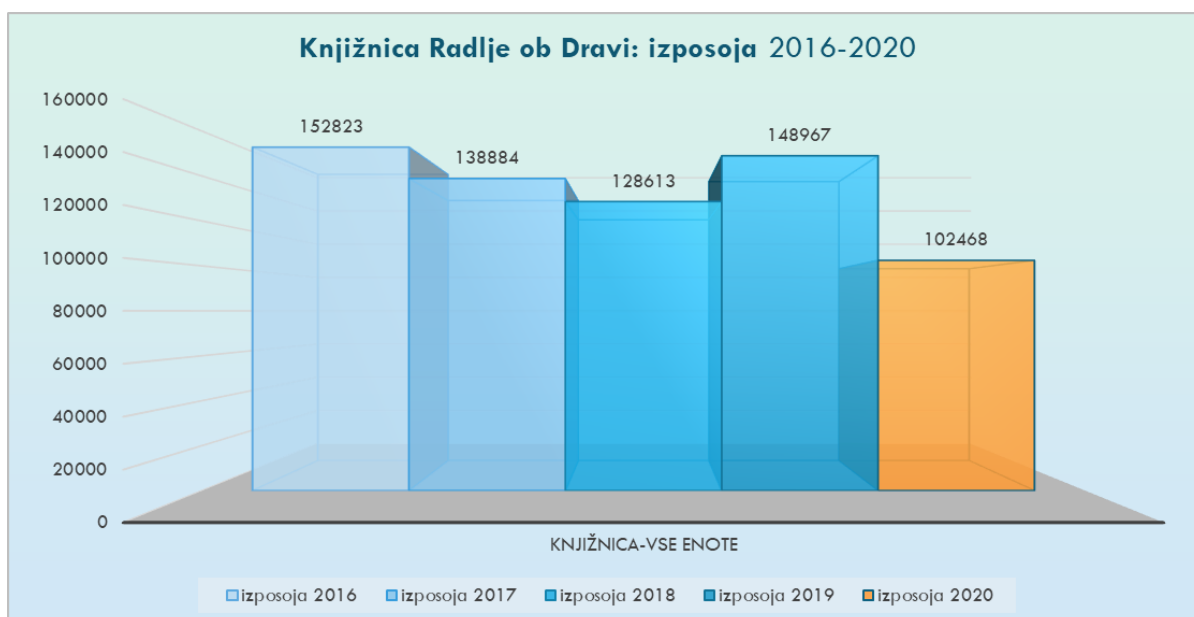
V letu 2020 beležimo manjšo **medknjižnično izposajo**, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv. V letu 2020 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili 89 enot gradiva in 2 krat naročili fotokopije iz gradiva. Drugim knjižnicam smo iz naše zbirke po medknjižnični izposoji izposodili 21 enot gradiva in enkrat posredovali fotokopije iz gradiva. Medknjižnična izposoja se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšala za 29 %, saj smo si za naše uporabnike v letu 2019 izposodili 128 enot gradiva. Medknjižnična izposoja drugim knjižnicam se je prav tako zmanjšala za 39 %. Medknjižnična izposoja je za naše člane zelo ugodna v primerih, ko si gradivo lahko izposodimo iz koroških knjižnic: Dravograd, Ravne in Slovenj Gradec, saj je na posameznem območju za člane brezplačna. Izposoj iz koroških knjižnic je bilo v letu 2020 85 od vseh 91. Sicer je iz drugih splošnih knjižnic po Sloveniji plačljiva: 10 € na enoto gradiva, kar pa je pogosto še vedno ugodneje kot drugi stroški, ki bi jih uporabniki imeli pri pridobivanju določenega gradiva.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Izposoja gradiva nazorno prikazujeta spodnja grafa:



Izposoja gradiva v knjižnici kot celoti:



5.4 ČLANSTVO

V registru članov Knjižnice Radlje ob Dravi je bilo ob koncu leta 2020 **vpisanih 4.026 članov, kar je 25,6 % prebivalcev**. V letu 2020 so vsaj enkrat evidentirano uporabili knjižnične storitve **3.103 člani, kar je 19,7 % prebivalstva**. Število aktivnih članov se je v primerjavi z letom 2019 povečalo za 7,4 %. K povečani aktivnosti je zagotovo pripomoglo dejstvo, da se je v letu 2020 več uporabljalo elektronske vire, dostopne z geslom, Mojo knjižnico na portalu COBISS+ ter mCOBISS. Za vse našete dostope na daljavo je potrebno urejeno članstvo. Po posameznih občinah / krajevnih knjižnicah je bila aktivnost članov v letu 2020 različna: razen v osrednji knjižnici Radlje, se je v vseh enotah aktivnost članov

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

zmanjšala, kar pa je bilo glede na razmere in dostopnost v letu 2020 tudi pričakovano. V podatkih o aktivnih članih je odražena tudi aktivnost članov v več oddelkih: če seštejemo aktivne člane po oddelkih dobimo 4.058 članov, torej kar 955 članov več kot 3.103 – to je odraz aktivnosti istih članov v več oddelkih, ki pa se beležijo v skupnem merilu le enkrat.

V letu 2020 smo pridobili **179 novih članov**. Vpis novih članov se je v primerjavi z lanskim letom znižal za kar 46 %. V letu 2019 je bilo novih članov 334. Manjši vpis gre zagotovo pripisati manjšemu obsegu izvedenih dejavnosti za spodbujanje branja in drugim omejitvam pri izvajanju knjižnične dejavnosti.

Spodnja tabela prikazuje delež aktivnih članov glede na število prebivalcev (potencialnih članov) po posameznih oddelkih knjižnice.

	ŠTEVILO PREB. SKUPAJ 1.7.2020	Število aktivnih članov	Delež aktivnih članov v %: 2020	Delež aktivnih članov v %: 2019	ŠTEVILO MLADIH DO 15. LETA	Število aktivnih članov do 15. leta	Delež aktivnih članov do 15. leta v %
RADLJE	6178	2437	39,5	35,1	969	923	95,3
MUTA	3415	649	19	20,7	519	276	53,2
VUZENICA	2655	423	15,9	19	424	215	50,7
PODVELKA in KAPLA	2354	356	15,1	17,7	339	165	48,7
RIBNICA NA POH.	1127	193	17,1	19,3	168	70	41,7
SKUPAJ	15729	3103	19,7	18,4	2419	1349	55,8

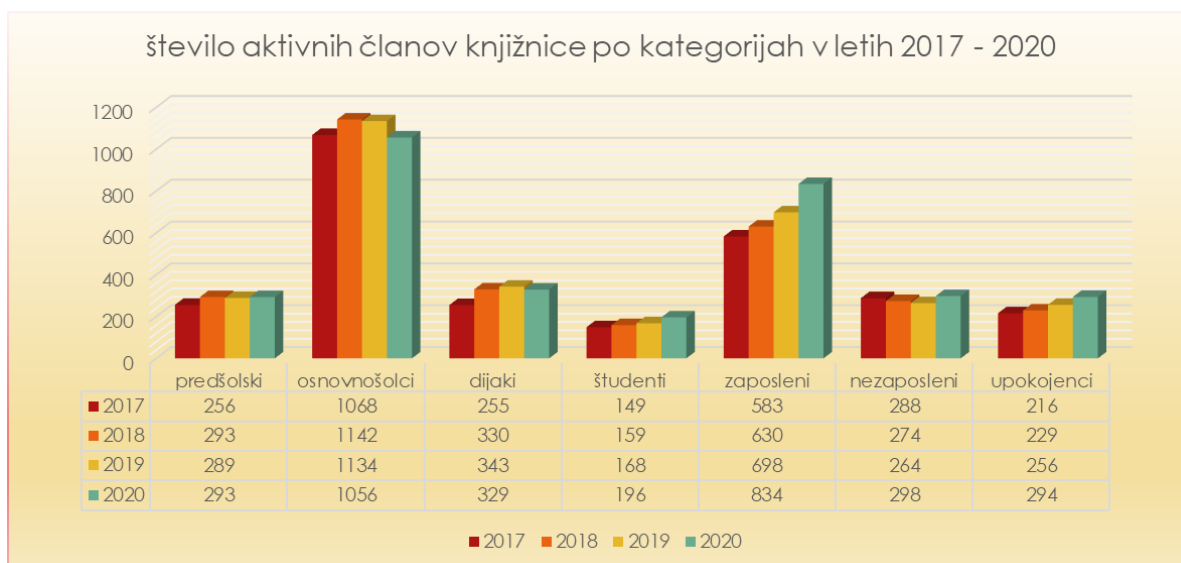
Še vedno smo zadovoljni z aktivnostjo predšolskih in šolskih otrok, ki je 55,8 %, torej 7 % manjša kot v letu 2019. Sicer to pomeni, da ne dosegamo predpisane aktivnosti, ki je 60 % vseh potencialnih članov te ciljne populacije, vendar smo predvsem zaradi vseh omejitev pri obisku knjižnice in onemogočenega izvajanja dejavnosti za spodbujanje branja, upad aktivnosti, obiska in izposoje pri tej ciljni publiko pričakovali. Še najmanj se je upad aktivnosti otrok ter s tem povezanega obiska in izposoje odrazil v osrednji knjižnici. Vse krajevne knjižnice so namreč še tesneje kot osrednja knjižnica, povezane z lokalnimi šolami in vrtci, so v njihovi bližini ali pa so celo locirane v osnovni šoli: Vuzenica in Kapla.

Tudi v letu 2020 ne dosegamo zadostnega vpisa odraslih prebivalcev, ki znaša 14,7 %; po strokovnih predpisih pa naj bi dosegal 40 % včlanjenih potencialnih uporabnikov. Največjo in pogosto odločilno oviro pri vpisu predstavlja potencialnim članom nepreglednost nad izposojenim gradivom, če je v družini včlanjenih več članov ter posledično večja verjetnost, da prihaja do zamujanja pri vračilu gradiva in do s tem povezanih stroškov. Druga ovira za odrasle člane je plačilo letne članarine, ki znaša 8 € za zaposlene in 5 € za študente, kmete in upokojeince. Tako si še vedno več družinskih članov izposoja z eno izkaznico, v knjižnici pa lahko le v primeru, da si vsak posamezni član izposoja s svojo izkaznico, beležimo realne podatke o članih in njihovi aktivnosti.

Pri merilih o aktivnem članstvu in odstotku včlanjenega prebivalstva med člane knjižnice je potrebno upoštevati specifikko okolja. V naših občinah je malo strnjenih naselij, torej je razseljenost prebivalstva velika. Prav tako je potrebno upoštevati, da se iz našega okolja velik delež prebivalstva vozi v šole in na delo drugam – izven območja petih občin, kjer deluje Knjižnica Radlje ob Dravi in tako kot druge storitve, poiščejo prebivalci tudi knjižnične storitve v drugih krajih.

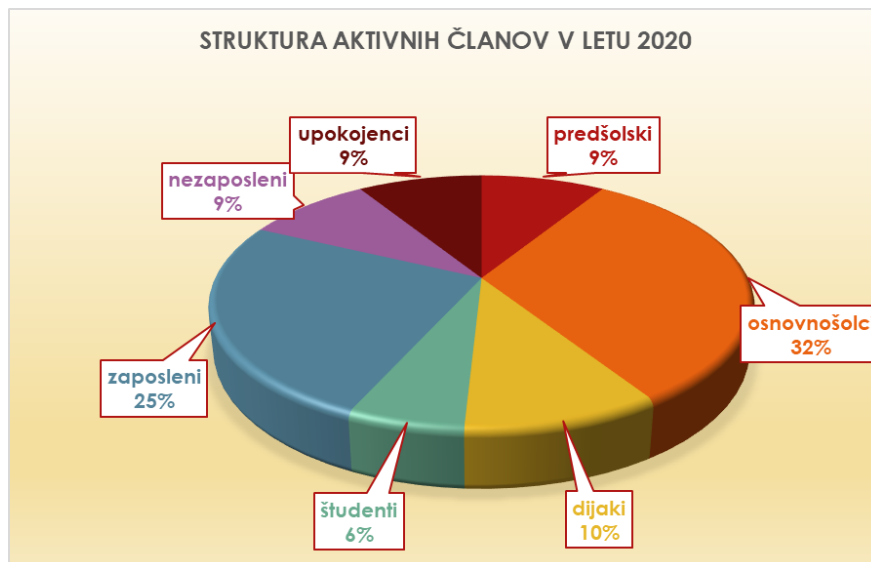
Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Aktivni člani po kategorijah v obdobju od 2017 do 2020:



Iz večletnega prikaza podatkov je razvidno, da se tudi aktivnost odraslih kategorij članov izboljšuje. Aktivnost članov in nove vpise lahko povečamo na eni strani z aktualno knjižnično zbirko ter na drugi strani z ustreznimi prireditvami in dejavnostmi, ki privabijo v knjižnico populacije, ki sicer knjižnične ponudbe ne uporabljajo. Oboje je seveda pogojeno z zadostnimi sredstvi in ustreznim številom strokovnih kadrov.

Struktura aktivnih članov v letu 2020 je razvidna iz prikaza:

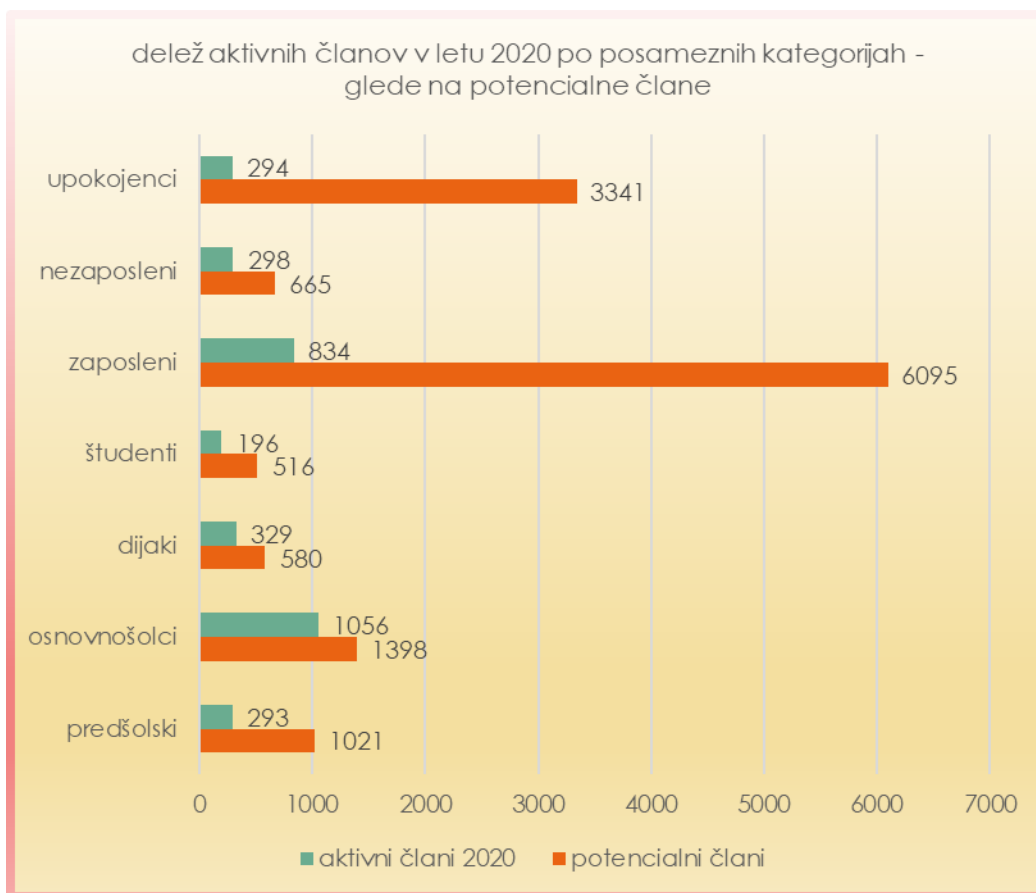


Struktura aktivnih članov v Knjižnici Radlje ob Dravi je predvsem pokazatelj, za katere člane so knjižnične storitve dovolj zanimive, pri katerih kategorijah članov pa je potrebno vložiti še več pozornosti, da se jim knjižnične storitve približajo.

Za realno predstavitev podatkov je potrebno vključiti demografske podatke o strukturi, oziroma statusu potencialnih uporabnikov, torej vseh prebivalcev petih občin, za katere knjižnica izvaja knjižnično dejavnost.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Delež aktivnih članov glede na potencialne člane po posameznih kategorijah prikazuje spodnji graf. Vir podatkov: Statistični urad RS.



- **55,8 % predšolskih otrok in osnovnošolske mladine** je včlanjene v knjižnico. Včlanjenost v letu 2020 je nekoliko nižja kot sicer, ko praviloma presega 60 %, kot predvidevajo strokovni predpisi.

- Dijaki predstavljajo 10 % vseh aktivnih članov knjižnice. V šolskem letu 2019/2020 je bilo v naših občinah 580 dijakov, torej je v naše knjižnice včlanjenih **56,7 % dijakov**, kar je veliko, če upoštevamo, da so šolske knjižnice na srednjih šolah dokaj dobro založene in da se večina dijakov šola izven kraja bivanja, torej jih kar precej najverjetneje tudi knjižnice uporabi v krajih šolanja. Ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da je malo dijakov stalnih bralcev in jih večina bere zgolj za šolo obvezno literaturo.

- Študenti so med našimi člani zastopani s »samo« 6 %, zato je razveseljiv podatek, da vključujemo med svoje člane kar **38 % študentov** (196 članov od vseh 516 vpisanih v študijskem letu 2019/2020), kar je za naše okolje veliko, saj vemo, da večina študentov iz naših občin v času študija ne stanuje doma ter da v naši knjižnični zbirki ni veliko študijskih gradiv.

- Od vsega delovno aktivnega prebivalstva v naših občinah jih samo **13,7 % zaposlenih** obiskuje knjižnico s svojo člansko izkaznico. Seveda predvidevamo, da je uporabnikov več kot izkazuje statistika, le da niso včlanjeni in tako niso zajeti v naših statističnih podatkih. Iz grafa, ki prikazuje aktivne člane za več let po kategorijah, je razvidno, da se tudi število zaposlenih z leti veča, kar pomeni, da so naša prizadevanja za vključitev te populacije med aktivne člane knjižnice pravilno zastavljena.

- Nezaposleni člani so zastopani »samo« z 9 %, vendar 298 nezaposlenih članov predstavlja **44,8 % vseh registriranih brezposelnih** v decembru 2020, kar je v našem okolju dobro, saj se zavedamo, da je zaradi razseljenosti in malega števila večjih krajev tudi dostopnost do knjižnic za marsikoga močno otežena.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- Najnižja je včlanjenost upokojencev, kjer primerjamo število aktivnih članov s kategorijo upokojenec in število prebivalcev, ki so starejši od 65 let. V knjižnico je včlanjenih samo **8,8 % starejše populacije**. Če bi predvidevali, da starejši od 85 let zaradi različnih zdravstvenih težav težje uporabljajo knjižnične storitve in bi tako kot potencialne uporabnike upoštevali samo starejše med 65. in 85. letom starosti, bi bil delež aktivnih članov še vedno samo **10 %**. Tudi pri tej kategoriji članov večletni prikaz izkazuje rast aktivnih članov, kar je pokazatelj, da knjižnica dejavnosti za večjo prepoznavnost knjižničnih storitev za to populacijo izvaja v pravi smeri. Zagotovo je pri populaciji starejših več zdravstvenih razlogov, zaradi katerih je uporaba knjižničnih storitev manjša. Upoštevati moramo tudi nižjo stopnjo digitalne pismenosti, ki precejšnjemu deležu sedanje starejše populacije predstavlja oviro pri uporabi knjižničnih storitev, sploh v situacijah, ko digitalne poti do knjižnice zelo spodbujamo. Elektronske knjige, zvočne knjige, razne pripomočke za uporabo gradiva pri starejši populaciji razvijamo in ponujamo, vendar premalo naredimo za promocijo in usposabljanje uporabnikov. V naši knjižnici je glavni vzrok za to premalo strokovnega kadra.

Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposoja gradiva, število novo vpisanih članov in gibanje števila aktivnih članov, ugotovimo, da **se je interes za obisk in uporabo knjižnice ohranil in z ozirom na razmere, ki niso omogočale delovanja kot je bilo načrtovano, pri kazalcu števila aktivnih članov celo izboljšal**.

Z rezultati v letu 2020 smo zadovoljni. Izkazujejo namreč, da smo se povsem novim razmeram dobro prilagajali. Dosegli smo cilje, ki smo si jih v kolektivu zadali po spomladanski epidemiji Covid-19, ki je bila prva izkušnja, na podlagi katere smo naredili načrt ravnanja v naslednji podobni situaciji in izpostavili prioritete:

- da se kljub zaprtju knjižnice omogoči dostop do knjižničnega gradiva v fizični obliki,
- da se kljub strogim ukrepom ves čas zagotavlja vračanje gradiva in s tem zagotavlja čim bolj aktualna in zanimiva zbirka,
- da se v primeru strogih ukrepov oblikuje odpiralni čas, oziroma čas za prevzem gradiva tako, da ga lahko izvedemo brez dodatnih nenadnih zapiranj,
- da se knjižnična dejavnost kljub omejitvam izvaja v vseh občinah ustanoviteljicah,
- da se vzpostavijo pravila ravnanj, ki bodo v največji možni meri ščitila tako zaposlene kot uporabnike,
- da se glede na stanje in ob upoštevanju ukrepov ohranijo tiste oblike dejavnosti, ki jih za uporabnike lahko izvedemo na daljavo.

6 KULTURNE IN DRUGE DEJAVNOSTI

6.1 Podatki o številu dejavnosti, obisku in primerjava s preteklima dvema letoma

Leto 2020 je na področju izvajanja dejavnosti in prireditev močno okrnila epidemija Covid-19 in z njo povezani ukrepi ter omejitve. Predvsem je šlo za omejitve prostega dostopa do knjižničnih prostorov in omejitve druženja. Dejavnosti, ki smo jih v letnem programu zelo smelo zastavili, smo po načrtu in brez prilagoditev izvedli samo v januarju in februarju, v začetku marca smo večino pripravljenih dejavnosti že odpovedali. V poletnem in jesenskem času smo dejavnosti močno prilagajali trenutnim razmeram. Namesto srečevanj v knjižnici smo tako posneli filme in se z udeleženci nekaterih dejavnosti povezali na daljavo.

V programu dejavnosti za 2020 smo opredelili izvedbo dejavnosti in prireditev kot uspešno, če bo le-ta dosegla realizirano izvedbo dejavnosti v letu 2019. Pri tem je upoštevan vsebinski vidik dejavnosti in tudi manjša odstopanja, ki nastajajo predvsem zaradi prilagajanja potrebam okolja, pričakovanjem uporabnikov, aktualni knjižnični ponudbi ter zaradi drugih sprememb, ki jih narekuje želja po izboljšanju posamezne dejavnosti.

Pri številčnem doseganju kazalcev preteklega leta ne zasledujemo kvantitete, pač pa stremimo h kvalitetni pripravi in izvedbi tistih dejavnosti, ki so v naših okoljih dobrodošle za ciljne populacije,

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

katerim so namenjene. Vedno poudarjamo, da doseganje ali preseganje absolutnih števil iz preteklosti ni vedno tudi pokazatelj uspešnosti in učinkovitosti, ampak je številčne prikaze potrebno dodatno vsebinsko pojasniti. Predvsem so dodatna pojasnila potrebna pri tistih dejavnostih, ki se ne pojavljajo permanentno, ampak se pojavijo občasno, povezane z enkratnimi dogodki. Prav tako je potrebno posebej obravnavati na novo oblikovane dejavnosti, ki jih šele vključujemo in preizkušamo njihovo izvedljivost in učinkovitost.

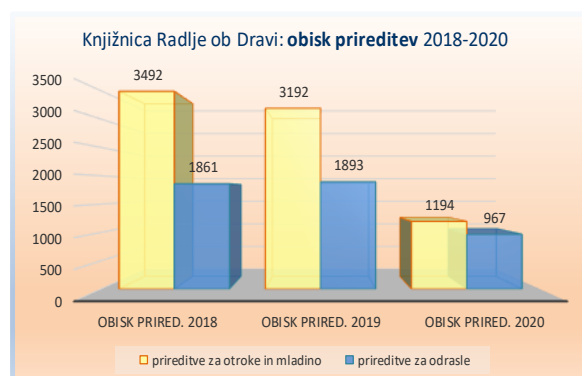
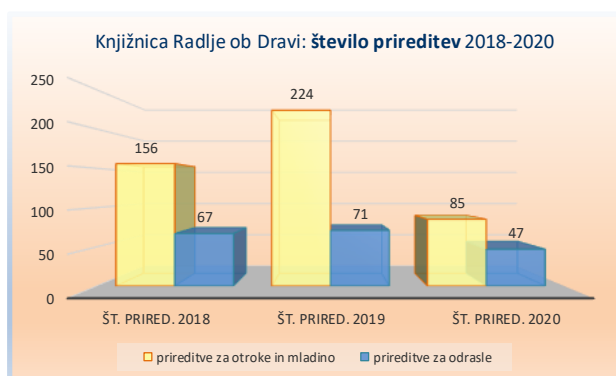
V knjižnici analiziramo vsako dejavnost posebej, pri čemer so seveda podatki o obisku dejavnosti pomembni, ker v daljšem časovnem obdobju prikažejo trend in potrebo po ukrepanju. Pri analizi pa so nam še pomembnejše povratne informacije udeležencev in njihove pripombe ter predlogi, ki jih lahko upoštevamo pri razvijanju in prilagajanju dejavnosti.

Prednost dajemo dejavnostim, s katerimi spodbujamo k branju in razvoju bralnih sposobnosti ter k izboljšanju informacijske in funkcionalne pismenosti. Seveda pa se trudimo izbrati takšne prireditve in oblike dejavnosti, ki so v našem okolju zanimivejše.

V letu 2020 smo imeli v naših knjižnicah skupno 132 prireditev, od tega 85 prireditev za otroke ter 47 za odrasle, v letu 2019 pa skupno 295, od teh 224 za otroke in 71 za odrasle. Primerjalno se je število prireditev zmanjšalo za 54 %.

Vseh prireditev se je udeležilo 1.194 otrok in mladine in 967 odraslih, leto poprej pa 3.192 in 1.893. Skupno je v letu 2020 prireditve obiskalo 2.161 otrok, mladine in odraslih, kar je za 57,5 % manj kot v letu 2019.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2018	ŠT. PRIRED. 2019	ŠT. PRIRED. 2020	OBISK PRIRED. 2018	OBISK PRIRED. 2019	OBISK PRIRED. 2020
prireditve za otroke in mladino	156	224	85	3492	3192	1194
Prireditve za odrasle	67	71	47	1861	1893	967
SKUPAJ	223	295	132	5353	5085	2161



Iz prikazanih podatkov je razvidno, da v letu 2020 nismo dosegli načrtovanega programa. Vsebinska razlaga v nadaljevanju pa pojasnjuje pri katerih dejavnostih in zakaj to ni bilo mogoče ter, kako se je na področju dejavnosti in prireditev kolektiv knjižnice odzval na spremenjene razmere, ki jih lahko imenujemo kar višja sila.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Prireditve v knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2018, 2019 in 2020 po vrstah, namembnosti in številu ter številom obiskovalcev so številčno prikazane v spodnji tabeli. Označene z rumeno so **dejavnosti za otroke in mlade**, z modro **za odrasle**, z zeleno pa dejavnosti, kjer so združeni **podatki za vse ciljne skupine**.

PRIREDITEV	ŠT. PRIRED. 2018	ŠT. PRIRED. 2019	ŠT. PRIRED. 2020	OBISK PRIRED. 2018	OBISK PRIRED. 2019	OBISK PRIRED. 2020
Odprtja, vodeni ogledi razstav	18	15	15	364	406	209
Ure pravljic	57	62	20	1171	1693	457
Srečanje z ustvarjalci, predstave, animacije	3	3	1	184	148	37
Vrtec, OŠ na obisku	28	48	26	532	697	389
Knjižna uganka	20	44	8	89	173	27
Projekt Rastem s knjigo za OŠ in SŠ	9	7	1	226	182	27
Druge dogovorjene oblike spodbujanja branja za OŠ, SŠ in vrtce	0	6	1	0	173	104
Projekt za osnovnošolce: čajanke s knjigo	6	6	2	202	183	69
Ustvarjalne delavnice in srečanja	32	42	33	403	658	325
Bralno-pogovorna srečanja	15	23	10	175	254	133
Predstavitve knjig, literarni dogodki	3	4	1	112	177	36
Predstavitve strokovnih knjig, predavanja	7	10	5	154	174	107
Potopisi	3	3	1	99	89	17
Druge prireditve in dejavnosti	9	19	5	1409	38	191
predstavitveni ogledi knjižnic	13	3	3	233	40	33
SKUPAJ	223	295	132	5353	5085	2161

6.2 Dejavnosti za SPODBUJANJA BRANJA PRI OTROCIH IN MLADINI

1) Ure pravljic so ena od osnovnih oblik spodbujanja branja v predbralnem obdobju in spodbujanje družinskega branja. Knjižnica izvaja pravljíčne ure v vseh lokalnih okoljih:

- v osrednji knjižnici Radlje enkrat mesečno v soboto dopoldan; od oktobra do aprila.
- v krajevnih knjižnicah enkrat mesečno v dogovoru z Vrtci; od oktobra do aprila. Seveda na te pravljíčne ure vabimo tudi otroke, ki so v domačem varstvu.
- v vseh enotah knjižnice izvedemo dodatne priložnostne pravljíčne ure – v dogovoru s posameznimi skupinami iz Vrtca.
- priložnostne pravljíčne ure v dogovoru s posameznimi skupinami iz Vrtca izvedemo tudi v prostorih vrtca ali osnovne šole.

Po pravljíčnih urah je praviloma izvedena še ustvarjalna delavnica.

V letu 2020 pretežni del leta ni bilo možno izvesti pravljíčnih ur. Izvajale so se v mesecih januar, februar, začetek marca ter oktobra. Pravljíčnih ur na daljavo nismo izvajali, ker smo presodili, da je ponudba tovrstnih vsebin na TV programih ter spletu množična in pestra. Odločili smo se, da več

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

pozornosti namenimo izpostavljanju kvalitetnih slikanic v prostorih knjižnic in nagovarjamo starše k izposoji le-teh.

2) V sodelovanju z Osnovno šolo Muta izvajamo **čajanke s knjigo**, v kateri sodeluje skupina učencev, šolska knjižničarka in mentorica na šoli ter mentorica iz knjižnice. Branju knjige na določeno temo sledi pogovor o temi s povabljenim gostom. V letu 2020 so obdelali naslednje teme:

- 17. januar, 7., 8., 9. razred: Slava, zvezdnštvo, gostja: Eva Boto,
- 21. februar, 4., 5., 6. razred: Kako je bilo nekoč, gostja: Bernarda Jerič,

Neizvedeno zaradi epidemije:

- 13. marec, 7., 8., 9. razred: Detektivke, kriminal, gost: policist,
- 16. april, vsi udeleženci in gostje: zaključek čajank: Vau, dobra knjiga!, v OŠ Muta,
- 6. november, 7., 8., 9. razred: Konji, gost: veterinar,
- 13. november, 4., 5., 6. razred: Prijateljstvo, ljubezen, namesto gosta delavnica.

Čajanke se izvajajo v šolskem letu od septembra do aprila. V letu 2020 sta bili izvedeni čajanki v januarju in februarju. Obe sta bili zelo dobro obiskani in odlično ocenjeni s strani udeležencev.

Ostalih srečanj ni bilo mogoče realizirati. Udeleženci so prejeli nagrado za sodelovanje ob zaključku šolskega leta. V jesenskem času se je nova sezona načrtovala, vendar je izvedba omejena zaradi šolanja na daljavo le na motivacijo za branje in priporočanje knjig z opredeljeno tematiko.

3) Za osnovnošolce in dijake srednje šole pripravljamo projekt **Rastem s knjigo**, ki je sicer spodbujen s strani Ministrstva za kulturo in Javne agencije za knjigo, glavno delo pa opravimo splošne knjižnice – v sodelovanju z osnovnimi šolami in srednjo šolo na našem območju. Sedmošolci z vseh osnovnih šol na našem območju in dijaki prvih letnikov srednje šole na Muti nas obiščejo v dogovorjenem terminu in pri nas preživijo vsaj dve uri. Program, ki ga izvedemo zajema tako spodbude za branje, odgovarjanje na anketo, seznanjanje z osnovnim znanjem o organiziranosti splošnih knjižnic, poslovnikom in pogojih članstva ter osnove informacijskega opismenjevanja s poudarkom na samostojnem iskanju gradiva po računalniškem katalogu in dostopanju do knjižnice od doma. Projekt v knjižnici Radlje izvedemo na interaktiven način, kjer učenci in dijaki aktivno sodelujejo. Uporabo knjižnično informacijskega sistema, ki jim jo predstavimo, tudi preizkusijo v praksi, saj menimo, da je poznavanje KIS ključnega pomena kot podpora pri njihovem nadaljnjem izobraževanju in spodbuda za obiskovanje knjižnic in uporabo knjižničnih storitev. V okviru projekta učenci in dijaki prejmejo izbrano knjigo. Koordinatorjem projekta na šolah priporočamo, da knjigo vključijo v šolski proces kot obvezno čtivo, ki ga bodo pri pouku obravnavali. Projekt ocenjujemo tako splošne knjižnice kot šole kot zelo dobro priložnost, da podamo učencem in dijakom koristne informacije na področju branja in uporabe knjižničnih storitev.

V letu 2020 smo projekt izvedli v prilagojeni obliki samo za eno skupino sedmošolcev – za eno šolo. Projekt za šolsko leto 2020/2021 se v jeseni 2020 zaradi ukrepov po navodilih koordinatorjev Javne agencije za knjigo ni začel izvajati.

4) **Knjižna uganka**, ki jo objavimo mesečno na vseh oddelkih knjižnice in pripravimo dve uganki – za otroke od 1. do 5. razreda ter od 6. do 9. razreda. Otroci si pri reševanju uganke pomagajo z informacijami iz knjige ali knjig, ki so jim pri tem na razpolago. Zaradi ukrepov, ki so priporočali krajše zadrževanje v knjižnici in večino leta prepovedali druženja, smo uganko izvajali le v januarju ter februarju.

5) **Sovica hoče na počitnice** – počitniška dejavnost za spodbujanje družinskega branja v letu 2020 ni bila izvedena zaradi previdnostnih ukrepov za preprečevanje širjenja okužbe s koronavirusom.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Dejavnost namreč predvideva izposojlo sovice – igrače, do katerih smo v letu 2020 dostop omejili. Seveda zaradi možnosti, da čiščenje in razkuževanje ne bi bilo dovolj učinkovito.

6) **Počitalci – počitniški bralci.** Sodelujoči osnovnošolci in dijaki v počitniškem projektu prejmejo knjižico z navodili in zbirajo žige za prebrane knjige. Knjige si sodelujoči sami izberejo, morajo pa biti primerne njihovi starosti. Določeno število prebranih knjig prinaša praktične nagrade. V letu 2020 je bilo število vseh sodelujočih 47. Projekt izvajamo v vseh krajevnih knjižnicah. Namesto zaključka s podelitvijo nagrad, ki smo ga predvideli v septembru, smo posneli film z žrebanjem nagrajencev in poželi veliko pohval za takšno rešitev. Nagrade so sodelujoči prevzeli v knjižnici.



7) **Knjižne mišice se v sklopu projekta Mladi, povabljeni v koroške knjižnice izvajajo po vseh koroških splošnih knjižnicah dvakrat v letu: spomladi in v jeseni. Izvajalci pripravijo zanimive igre za sodelujoče** učence 7., 8. in 9. razredov. Povabimo učence vseh osnovnih šol našega območja in praviloma se vse šole odzovejo na povabilo.

V letu 2020 je bila dejavnost načrtovana za 14. 4., vendar je ni bilo možno izvesti. Prav tako ne v jesenskem času.

8) **Sodelovanja s šolami in vrtci poteka v več oblikah:**

- obiski knjižnice, na katerih si otroci ogledajo razstavo, z vzgojiteljicami preberejo pravljico, ali jo prebere knjižničarka, se pogovarjajo o knjigah, se seznanijo z novimi knjigami, igrajo v igralnem kotičku. Teh obiskov je bilo precej manj kot v letu prej. Skupine so seveda izkoristile čas, ko ni bilo prepovedi zaradi ukrepov, povezanih s Covid-19 in knjižnico na tak način obiskale 26 krat. Največ tovrstnih obiskov beležita knjižnici Radlje in Podvelka.

- vrtec se predstavi s svojim delom: Vrtec Remšnik je v februarju predstavil svojo knjigo o Kekcu in postavil razstavo knjig,

- obisk knjižnice s pripravljenimi tematskimi oblikami za spodbujanje branja in seganja po knjigah: ob kulturnem dnevu, ob svetovnem dnevu knjig in ob drugih priložnostih. Učiteljice izrazijo svoje načrte in uskladimo termin ter teme in starostno stopnjo otrok, ki bodo knjižnico obiskali. V letu 2020 smo lahko izvedli samo en tak obisk v februarju, ob kulturnem dnevu. Vsi ostali načrtovani dogodki so bili odpovedani.

- svečana podelitev bralnih značk za učence OŠ Radlje s predstavo. V dogovoru s šolo sodelujemo na svečani podelitvi in tako učence dodatno spodbudimo k obiskovanju splošne knjižnice. Podelitev je bila načrtovana za 15. 4. 2020, vendar zaradi Covid ukrepov odpovedana.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

9) Enkratni dogodki, namenjeni spodbujanju branja in obiskovanja knjižnice:

- **Noč knjige** – tematski dogodek na nacionalni ravni v aprilskih dnevih knjige, načrtovan 23. 4. 2020 in odpovedan,

- Dogodki in razstave **v tednu slovenskih splošnih knjižnic**, v novembru, ko tudi otrokom in mladostnikom namenimo dejavnosti za spodbujanje branja.

Dejavnosti niso bile izvedene zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo Covid-19.

10) **Knjižničarski vajenec** – nagrada za najboljše bralce zadnjih treh razredov osnovne šole. Dejavnost traja 2 šolski uri za največ tri učence v enem terminu. Učence izberejo mentorice na osnovni šoli in se dogovorijo za izvedbo. Strokovne delavke v knjižnici udeležencem na kratek in interaktiven način prikažejo delo knjižničarja.

V letu 2020 nam zaradi ukrepov Covid-19 ni uspelo realizirati dejavnosti, ki smo jih načrtovali z OŠ Radlje.

NOVI DEJAVNOSTI V LETU 2020:

1) **Bodi kul, beri ful** – projekt branja za mlade od 13. do 18. leta.

Novi projekt, ki je zasnovan v koroški območni knjižnici Ravne na Koroškem in v šolskem letu 2020/2021 razširjen na vse koroške splošne knjižnice kot skupna akcija spodbujanja branja pri mladostnikih.

V letu 2020 zaradi oteženega sodelovanja z osnovnimi in srednjimi šolami ni mogel biti promoviran tako kot smo načrtovali. Do konca šolskega leta predvidevamo, da bomo vsaj delno dosegli cilje, ki smo si jih v projektu zastavili: motivacija za branje, seznanjanje s kvalitetno literaturo in utrjevanje trajnih bralnih navad.

2) **Sovica v vrtcu** – spodbujanje družinskega branja in obiskovanja knjižnice. Dejavnost povezuje otroke, oziroma njihove družine, vrtce in knjižnico. V letu 2020 smo novo dejavnost predstavili Vrtcu Radlje, v katerem se je za sodelovanje odločilo vseh 12 skupin. Že takoj se je pokazal pozitiven učinek: več izposojenih knjig s priporočilnega seznama, več vpisanih predšolskih otrok v splošno knjižnico, povečan interes za kvalitetno otroško literaturo. Zagotovo bi bila dejavnost še boljše izpeljana, če ne bi motivacije za sodelovanje prekinila spomladanska epidemija in zaprtje knjižnice ter vrtca. Kljub temu je dejavnost uspešno zaključilo 79 otrok, ki so prejeli pohvalo. Načrtovane zaključne prireditve 12. 5. 2020 pa zaradi Covid-19 ukrepov nismo izvedli.

6.3 Dejavnosti za SPODBUJANJE BRANJA PRI ODRASLIH

1) **Literarni večeri in predstavitve proze ter poezije slovenskih avtorjev.** Na literarnih večerih povabimo pisatelje, ki so uveljavljeni ali celo poklicni pisatelji ter pisatelje, ki se s pisanjem ukvarjajo ljubiteljsko. Menimo, da je tudi med ljubiteljskimi pisatelji veliko dobrih pisateljev, ki pilijo svoj pisateljski talent ter sodelujejo v različnih literarnih skupinah z mentorji, objavljajo svoja dela in se na tak način uveljavljajo. Knjižnica z organizacijo literarnih večerov ne samo zadovoljuje potrebe po tovrstnih dejavnostih v okolju ampak daje tudi ustrezno podporo tako posameznikom kot skupinam, ki so dejavni na literarnem ustvarjalnem področju.

V letu 2020 smo načrtovali 4 literarne večere, realizirali pa samo enega:

- literarni večer in predstavitev knjige Bernardke Jurič: 12.000 kilometrov greha (20. 2. 2020).

Zaradi ukrepov Covid-19 smo načrtovane prireditve odpovedali. Nismo se odločili za spletne literarne večere, ki bi jih izvedli, posneli in predvajali na spletu. Presodili smo, da naši obiskovalci prihajajo na naše dogodke zaradi srečanja, druženja in neposrednega stika z gostom in ostalimi obiskovalci.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

2) **Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo.** Pod skupnim nazivom in pod podobnimi pogoji izvajamo bralno značko vse koroške splošne knjižnice. Dejavnost je zasnovana tako, da lahko sodelujejo tudi osebe, ki imajo iz različnih razlogov omejeno sposobnost razumevanja besedil. S tem vključimo osebe s posebnimi potrebami in invalide.

V letu 2020 smo zaradi spomladanskega zaprtja knjižnice sezono branja podaljšali do 12. junija. Oddanih je bilo 108 bralnih kartonov. Načrtovan zaključek 21. 4. 2020 z gostom Alešem Kramolcem in predstavitev knjige Vozim skozi življenje je bil odpovedan. Vsi udeleženci, ki so oddali bralni karton in torej uspešno zaključili bralno značko, so knjižno nagrado in praktično darilo prevzeli v knjižnici. V jeseni smo z 11. sezono bralne značke začeli kot načrtovano. Namesto literarnega večera z gostom smo pripravili pregledno razstavo ob 10-letnici bralne značke, v kateri smo predstavili glavne poudarke iz vseh sezon. Pripravili smo tudi film, v katerega so se vključili nekateri udeleženci bralne značke, ki so predstavili svoje vtise. Za ogled razstave je bilo zaradi Covid-19 ukrepov manj možnosti, zato bo na ogled v radeljski knjižnici še v letu 2021. Film je požel veliko pozornosti in pohval in si ga je možno trajno ogledati na spletu.



3) **Projekt približevanja knjige in knjižnice starejšim in invalidnim osebam.** V ta namen označujemo gradivo z večjim tiskom z dobro vidno nalepko, posodabljammo zbirko zvočnih knjig, nudimo lupe za uporabo v knjižnici in očala za branje. Sodelujemo z vsemi društvi upokojencev v vseh petih občinah. Dobro sodelujemo z Varstveno delovnim centrom na Muti, ŠENT-om v Radljah ter domom za starejše občane Hmelina.

Sodelovanja, ki je povezano s srečevanji v knjižnici, je bilo nekoliko manj, sicer pa je ostalo na zelo dobri ravni.

4) V okviru približevanja knjige odrasli populaciji in starejšim izvajamo bralne ure ter bralno-pogovorna srečanja.

Bralne ure izvedemo za stanovalce doma za starejše občane Hmelina. V letu 2020 je bila namesto načrtovanih petih, izvedena ena dejavnost – v januarju. Tematika, ki je bila načrtovana v letu 2020: ljudsko slovstvo.

Bralno-pogovorna srečanja izvajamo enkrat mesečno v knjižnici Muta že vrsto let v sodelovanju z društvom upokojencev Muta in enkrat mesečno od jeseni 2018 v knjižnici Radlje.

V letu 2020 je bilo od januarja do marca izvedenih 5 srečanj, na katerih so se obravnavale različne knjige, predvsem seveda proza, pa tudi poezija. Udeleženci so med sabo delili svoje poglede na čtivo in lastne bralne izkušnje. Dodatno so si udeleženci bralnih srečanj na Muti organizirali zaključek sezone v juniju. V jesenskem času so se srečevanja izvajala na daljavo. Strokovna delavka v knjižnici,

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

ki vodi srečanja na Muti, je pripravila gradiva, ki jih je poslala udeležencem na željeni način: po pošti ali kot e-sporočilo. Mesečno je bilo v dejavnosti vključenih po 16 udeležencev.

5) Tudi v letu 2020 smo nadaljevali z **označevanjem nagrajenih knjig slovenskih avtorjev**, kar je dodatna informacija, ki pomaga pri izboru gradiva in spodbuda za branje slovenskih avtorjev.

6) **Tematske razstave, s katerim opozorimo obiskovalce na spominske dneve, obeležja, rojstne ali druge jubileje slovenskih pesnikov in pisateljev ter drugih znanih osebnosti, na aktualna dogajanja in podobno.** Praviloma ob razstavi izpostavimo knjižnično gradivo.

V letu 2020 smo pripravili eno tovrstno razstavo v februarju: France Prešeren in kulturni dan. V pretežnem delu leta je namreč veljalo pravilo čim krajšega zadrževanja v knjižnici in smo omejili razstavne možnosti na izpostavljanje aktualnega in novega knjižničnega gradiva. Večino razstavnih panojev pa je tako bilo namenjenih opozorilom in navodilom za spoštovanje ukrepov, povezanih s Covid-19.

7) **»Bukvice za vsakogar«** so knjige, ki smo jih odpisali ali knjige, ki smo jih prejeli od uporabnikov in jih nismo umestili v knjižnično zbirko. Knjige posebej označimo. Obiskovalci jih odnesejo domov za simboličen prostovoljni prispevek. Na tak način spodbujamo uporabnike, da sprejmejo in uporabijo že rabljeno knjigo. Hkrati se oblikuje pravilen odnos do knjig, ki ne končajo kot odpadki ali star papir. Prostovoljne prispevke uporabimo za nakup novega gradiva v knjižnici in za nekatere izdatke ob izvajanju dejavnosti in prireditve v knjižnici (nagrade, pogostitve in podobno).

Bukvice za vsakogar so tudi primerna oblika, s katero se lahko knjižnica vključi kot povabljen ustanova na različnih javnih dogodkih z namenom spomniti obiskovalce na knjigo in branje. V letu 2020 žal ni bilo priložnosti, ko bi lahko sodelovali na ta način.

6.4 DRUGE DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE

V nadaljevanju opisane dejavnosti in prireditve izvajamo in razvijamo z namenom približevanja knjižnične ponudbe različnim ciljnim skupinam, uporabe knjižničnega gradiva ter s ciljem izboljšanja kvalitete življenja za vse obiskovalce in uporabnike.

1) **Različna predavanja, predstavitve, razprave** organiziramo glede na aktualna dogajanja in ponudbo, ki jo predavatelji, društva, ustanove ponudijo knjižnici. Seveda zaradi omejitev s finančnimi sredstvi organiziramo več predavanj, ki so jih predavatelji ali skupine pripravljene izvesti brezplačno, oziroma za promocijo svoje dejavnosti ali pa k soorganizaciji povabimo druge ustanove.

V letu 2020 smo izvedli naslednje dogodke:

- dve predavanji Špele Kresnik v sodelovanju z VGC Radlje: Moje leto 2020 (januar) in Reševanje konfliktov (februar). Načrtovali smo sklop 5 predavanj: od januarja do maja. Tri smo odpovedali.
- Predavanje Jane Lavtižar: Ustvarjanje prostorov za življenje – čiščenje nereda (knjižnica Radlje, januar),
- Predavanje Minke Gantar in predstavitev strokovne knjige: Ko ima življenje žur (knjižnica Radlje, februar)
- Predstavitev strokovne knjige Jožefa Uršnika: Cerkev, kapelice, križi in druga znamenja (knjižnica Muta, julij),

Med različna predavanja štejemo tudi **potopisna predavanja**, ki pa jih ločimo od ostalih, saj imajo svojo specifičnost in »svojo publiko«, ki ji je tovrstna oblika predstavitve potovanj posebej všeč. Pri izbiri dajemo prednost popotnikom domačinom, ki želijo predstaviti svoja potovanja ter popotnikom, ki so svoje popotniške izkušnje zapisali v knjigi. V letu 2020 smo v knjižnici namesto načrtovanih treh izvedli eno potopisno predavanje:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- Jasna Tuta: Vse barve Polinezije. Popotnica je predstavila tudi svoje knjige (knjižnica Radlje, januar).

2) **Ustvarjalne delavnice in srečanja** izvajamo v naših knjižnicah tradicionalno. Na delavnicah uporabljamo knjige in revije kot informacijski vir, vedno pogosteje vključujemo tudi informacijske vire, dostopne na spletu. Na delavnicah gre predvsem za razvijanje informacijske pismenosti, za kvalitetno preživljanje prostega časa, izmenjavo informacij in idej.

Ustvarjalna srečanja za odrasle in otroke potekajo v knjižnici Radlje od oktobra do marca. Hkrati potekata ločeno dve delavnici: za otroke in za odrasle.

V letu 2020 smo v spomladanskem delu izvedli 5 ustvarjalnih srečanj za otroke in 6 za odrasle. V jesenskem delu smo od oktobra do decembra izvajali srečanja na daljavo. Mentorici sta pripravili informacijske vire in gradiva ter jih z navodili za sodelovanje poslali udeležencem po elektronski pošti. Zbrane fotografije izdelkov so se po zaključeni delavnici prikazale v obliki filma, ki je dostopen na spletni strani knjižnice. Na tak način se je ohranjal stik z udeleženci in se je izmenjavalo znanje.

Otroci so izdelovali: naravne ptičje krmilnice, višinomer iz blaga, Valentinove srčke, pustne maske, šivano mavrico, strašljive kozarce, ježke, jesenske palčke, adventno dekoracijo, obrazno zaščitno masko in praznične okraske.

V delavnicah za odrasle se je izdelovalo: servijetno tehniko na embalažo, nakit z alkoholnimi tuši, kvačkan nakit iz žice, peresnico za ustvarjalne pripomočke, kvačkan obesek, škatlice za darilca, adventno dekoracijo, drobne pozornosti za srečo, voščilnice.

V počitniških ustvarjalnih ponedeljkih v juliju in avgustu so otroci izdelovali: vodne živali na ščipalkah, 3D izdelke s pomočjo 3D pisal, igro križci in krožci, pletene zapestnice, pisane jadrnice, jezične žabe in morsko sliko.

Ustvarjalne delavnice so tudi najpogostejša oblika s katero knjižnica sodeluje na različnih skupnih dogodkih in festivalih. Knjižnica se v glavnem odzove na vsako povabilo v lokalni skupnosti, s tem, da izbere delavnico, ki je vsaj posredno, če ne neposredno povezana z branjem in bralnimi navadami, na primer: knjižna kazala v vseh mogočih izvedbah. Žal v letu 2020 ni bilo tovrstnih priložnosti za sodelovanje.

3) **Likovne, fotografske in druge razstave** organiziramo v knjižničnih prostorih na pobudo lokalnih društev in posameznikov, ki jim naši pogoji ustrezajo. Večino razstav organiziramo v osrednji knjižnici v Radljah, kar nekaj razstav letno pa tudi v krajevni knjižnici na Muti. Za manjše razstave je primeren prostor v knjižnici Podvelka, po prenovi stavbe v Ribnici na Pohorju pa je tudi ta krajevna knjižnica postala primernejša za manjše razstave. Večinoma organiziramo tudi odprta razstava – v skladu z dogovorom z razstavljavci. Razstave so dobro obiskane. Razstavljavcem je kljub slabšim pogojem (prostor, osvetlitev) razstavljanje v knjižničnih prostorih zanimivo, ker so razstave vedno na ogled v času odprtosti knjižnice ter je obisk razstav prost. Pri odločanju dajemo prednost lokalnim društvom ter posameznikom in razstavam, ki so tematsko vezane na knjigo, branje in podobno.

V letu 2020 so bile v knjižničnih prostorih na ogled naslednje razstave:

- Tebeemko: misli in podobe za lepše življenje (knjižnica januar do december)
- Razstava fotografij Kristla Valtla: 120. obletnica slovenskega šolstva na Muti (knjižnica Muta, januar do december),
- Območna likovna razstava v organizaciji JSKD (galerija knjižnice Radlje, september- oktober),
- Razstava otroških del in izdelkov, ki jo pripravljajo vzgojiteljice vrtcev na območju Občine Podvelka (knjižnica Podvelka, oktober-maj)
- Razstava ob 10-letnici bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo (knjižnica Radlje oktober do december)
- Stalna razstava likovnih del Knjižnice Radlje ob Dravi (galerija knjižnice Radlje v času, ko ni na ogled druge razstave).

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Načrtovanih treh razstav ustvarjalnih domačinov nismo izvedli. Prav tako ne načrtovane razstave na temo exlibis, za katero smo se dogovorili s koroško območno knjižnico na Ravnah in bi jo dopolnili z ustvarjalnimi delavnicami za učence in dijake. Razlog: ukrepi Covid-19, saj je v pretežnem delu leta veljalo pravilo, da ni druženja ter srečevanj ter da so obiski knjižnice čim krajši.

V letu 2020 smo namesto predvidenih 10-12 razstav v vitrinah knjižnice Radlje, izvedli zgolj tri:

- Hermina Ostruh: Didaktične knjige in igrače, januar
- Dnevni center ŠENT: unikatni izdelki obiskovalcev dnevnega centra, februar-september
- Monika Ternik: razstava unikatnih ročnih del, oktober.

Vitrine v knjižnici Radlje so tri omare s steklenimi vrati, ki smo jih v bližini izposojevalnega pulta namenili za razstavljanje drobnih predmetov, spominkov, ročnih del. Na tak način želimo spodbujati posameznike, mlade podjetnike, ustanove in društva, da predstavijo svoje izdelke in tako posredno svojo dejavnost. Prednost imajo domačini, vključujemo pa tudi razstavljalce od drugod ter tako spodbujamo povezovanje med ustvarjalci.

4) **Promocijska dejavnost knjižnice** poteka posredno preko vsake dejavnosti, ki jo izvajamo v knjižnici, saj želimo z izborom in načinom izvedbe pustiti vtis pri obiskovalcih ter tako posredno pritegniti k sodelovanju in obisku knjižnice tudi potencialne uporabnike, ki knjižnice še ne obiskujejo. Tovrstna promocijska dejavnost je najbolj učinkovita, res pa je tudi, da so učinki težje merljivi in da je delovanje usmerjeno na daljši rok. Le redko se izkažejo takojšnji učinki.

V letu 2020 sta zaradi ukrepov, povezanih s Covid-19 odpadla dva pomembna dogodka, kjer splošne knjižnice na nacionalnem nivoju nagovarjamo uporabnike ter potencialne uporabnike: v aprilu Slovenski dnevi knjige ter v novembru, ob Dnevu slovenskih splošnih knjižnic. Sicer smo na obeležja opozarjali, vendar dogodkov v živo ni bilo mogoče izvajati.

Cilj skupne promocije je večja prepoznavnost in pojavljanje v nacionalnih medijih. Splošne knjižnice namreč več ali manj delujemo vsaka v svojem lokalnem okolju in je tovrstnih priložnosti malo.

6.5 SREDSTVA IN KADRI za izvedbo dejavnosti in prireditev

1) **Sredstva:** večina sredstev, ki jih beležimo in izkazujemo pod postavko »sredstva za prireditve«, je potrebnih za materialne stroške za pripravo prireditev, za nagrade udeležencem ter za storitve izvedbe. Za izvedbo vseh prireditev smo v letu 2020 porabili 4.609,58 €, v letu 2019 pa 7.534,48 €. Za izvedbo dejavnosti, ki bo uspešna, moramo povabiti odmevne goste, poskrbeti za ustrezno promocijo ter za nekatere dejavnosti vključiti tudi materialne nagrade. Materialne nagrade so najpogosteje knjige ali simbolična darila, ki imajo praviloma tudi promocijski značaj.

2) **Kadri:** za izvajanje dejavnosti in prireditev skrbimo vsi zaposleni v knjižnici. Med vse strokovne delavce so razdeljene posamezne dejavnosti. Delavci ob načrtovanju in izvajanju dejavnosti skrbijo tudi za njihovo razvijanje ter prilagajanje spremembam sodobne družbe. Za izboljšanje tovrstnih dejavnosti, ki so zelo pomembne za doseganje vseh bistvenih ciljev knjižnične dejavnosti nam bistveno primanjkuje strokovnega kadra. Vsaj nekoliko se kadrovsko razbremenimo s pomočjo prostovoljnih delavcev. V izvedbo prireditev so bili v letu 2020 vključeni trije prostovoljci, ki so opravili skupno 66 ur prostovoljnega dela.

7 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI

V letu 2020 je bilo v knjižnici redno in po pogodbah zaposlenih: 6,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 5,0625 strokovnih delavcev. Število redno zaposlenih je bilo enako kot v letu 2019.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

oblika zaposlitve	delovno mesto	Stanje 01.01.2020 (število delavcev)	Stanje 31.12.2020 (število delavcev)
redna zaposlitev	direktor	1	1
	administrativno- računovodski delavec	0,80	0,80
	čistilka	0	0
	knjižničar	1	1
	višji knjižničar	2	2
	bibliotekar	2	2
	skupaj število redno zaposlenih	6,80	6,80
zaposlitev po pogodbi	bibliotekar	0,0625	0,0625
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI	6,8625	6,8625

Po veljavnem Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi in kadrovskem načrtu (sprejetem novembra 2005), bi morala biti kadrovska struktura: skupaj 9,5 delavcev, od tega: 1 direktor, 1 računovodsko-administrativni delavec, 7 strokovnih delavcev in 0,5 čistilke.

Za ustrezno izvajanje knjižnične dejavnosti kot to predvidevajo zakonske določbe Zakona o knjižničarstvu, Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice, ki so predpisani za obdobje 2018-2028, nam manjkata torej še dva strokovna delavca: knjižničar in bibliotekar, ki ju bomo lahko zaposlili na podlagi soglasij vseh občin ustanoviteljic.

V letu 2020 smo za pomoč pri izvajanju knjižnične dejavnosti vključili tri prostovoljce, ki so v skladu s svojimi možnostmi in našimi potrebami opravili 66 ur prostovoljskega dela.

V letu 2020 so razmere, povezane z epidemijo Covid-19, močno vplivale na delo zaposlenih. V času spomladanske epidemije je bila večina zaposlenih zaradi zaprtja knjižnice napotena na čakanje na delo za povprečno mesec dni. Po 4. maju pa so na delo vplivali ukrepi ter omejitve, ki so se pri delu strokovnih delavcev odražali na več načinov:

- neposredno delo z uporabniki se je skrajšalo zaradi manj ur odprtosti knjižnic, zato pa se je povečalo delo z uporabniki na daljavo, torej dogovarjanje in svetovanje po telefonu in digitalnih poteh.
- močno se je povečal obseg dela, povezanega s pripravo gradiva za izposajo. Članom se namreč kar polnih 6 mesecev v letu ni omogočal prost dostop do knjižničnega gradiva.
- povsem nova opravila so bila povezana z zagotavljanjem varnega obiska knjižnice, da ta z epidemiološkega vidika ne bi predstavljal tveganj za okužbo.

Delo v upravi knjižnice se je spremenilo predvsem zaradi administrativnih ter komunikacijskih sprememb ter obvladovanja vseh tveganj, povezanih z načrtovanjem in organizacijo dela, da bo ta v skladu z veljavno zakonodajo – ki se je nenehno spreminjala in prilagajala glede na epidemiološke razmere.

8 STROKOVNO BIBLIOTEKARSKO DELO

V letu 2020 smo za potrebe strokovne obdelave podatkov o gradivu **prevzeli iz vzajemne baze 1.458 bibliografskih zapisov**. Vse podatke smo ob prenosu v svojo bazo podatkov uredili in prilagodili našim zahtevam in našemu stanju. Vseh popravljenih zapisov je bilo **1.620**. Bibliografski podatki omogočajo učinkovito nadaljnje delo z gradivom: iskanje z iskalnimi orodji, kasnejše dopolnjevanje bibliografskih podatkov in podatkov o zalogi, urejanje, izdelava seznamov, statistik in podobno.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

V letu 2020 smo tako kot prejšnja leta izvajali zelo omejeno domoznansko dejavnosti, skrženo zgolj na zbiranje podatkov in člankov z domoznansko vsebino v papirni ali elektronski obliki. Bibliografsko člankov zaradi pomanjkanja kadrov še ne obdelamo.

Kljub kadrovski stiski sodelujemo v projektu Dobreknjige.si, v katerem strokovni delavci po knjižnicah oblikujejo priporočila za branje ter tako prispevajo vsebine na skupnem knjižničnem portalu, ki je namenjen bralcem, da se tako lažje odločijo za ustrezno čtivo.

V letu 2020 smo se udeležili le najnujnejših izobraževanj. Med izobraževanji smo izbirali tista, kjer je nižja kotizacija ali jih strokovne organizacije na področju knjižničarstva in druge knjižnice organizirajo brezplačno. Večino izobraževanj se je v letu 2020 izvajalo na daljavo, torej v virtualni obliki z orodji kot so Zoom ali MS Meeting.

9 PROSTORI knjižnice in OPREMA

9.1 PROSTORI knjižnice

Knjižnica Radlje ob Dravi ima skupaj 1264 m² uporabne površine, s tem da 62 % skupne površine meri osrednja knjižnica v Radljah: prostor za knjižnično dejavnost in za delavce knjižnice ter skladišče.

Iz tabele so razvidni podatki o površini knjižnice ter število čitalniških sedežev – stanje v letu 2020:

Površina v m ²	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
uporabna površina za knjižnično dejavnost	624	187	57	145	41	45	1099
uporabna površina za delavce knjižnice in skladišče	165	0	0	0	0	0	165
Skupaj površina	789	187	57	145	41	45	1264
število čitalniških sedežev	68	10	0	10	5	2	95

Število čitalniških sedežev je vsekakor nujno vezano na uporabno površino. Če v knjižnici ali izposojevališču ni niti enega čitalniškega sedeža, je tam tudi manj smotrni nakup revij in časopisov.

Iz tabele in tudi iz drugih delov poročila je razvidno, da je edino še knjižnica v Vuzenici nujno potrebna prostorskega reševanja.

9.2 OPREMA

1) Računalniška oprema

Pomemben del opreme knjižnice je opremljenost z računalniškimi delovnimi postajami za uporabnike. S tem je uporabnikom omogočen dostop do knjižničnega kataloga in drugih informacij javnega značaja ter hkrati ponujena dodatna storitev knjižnice – uporaba računalniških programov za individualno rabo ter tisk in preslikava dokumentov. Knjižnice so različno opremljene, predvsem v odvisnosti od sredstev, ki jih občine namenijo za nakup opreme in od možnosti, ki jih knjižnični prostori omogočajo.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Spodnja tabela izkazuje podatke o številu opreme, ne pa tudi o stanju, oziroma starosti in iztrošenosti opreme. Iz tabele je razvidno, da v knjižnici na Kapli in v Vuzenici ni računalniške opreme za uporabnike. V drugih enotah opremljenost z računalniki ustreza povprečnemu povpraševanju, oziroma potrebam uporabnikov. V osrednji knjižnici v Radljah zasedenost računalnikov za uporabnike povprečno ni niti 50 %, torej bi za izvajanje redne knjižnične dejavnosti lahko imeli manj računalnikov za uporabnike. Zato pa je nujno potrebnih vsaj 7 računalnikov za potrebe usposabljanj in izobraževanj za uporabo podatkovnih baz, informacijskih virov, knjižnično informacijskega kataloga in za izvajanje programov za otroke in mladino, na primer Rastem s knjigo ali vodeni ogledi knjižnice, kjer predstavimo spletno delovanje teh sistemov podatkov.

Opremljenost knjižnic in izposojevališč z računalniško opremo – stanje v letu 2020:

	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	Kapla	Knjižnica skupaj
računalniki za zaposlene	8	1	1	1	1	1	13
računalniki za uporabnike	10	4	0	2	1	0	17
tiskalniki za uporabnike	1	1	0	0	1	0	3

Internetni dostop je povsod urejen v skladu z najugodnejšimi možnostmi. Na Kapli in v Podvelki je način dostopa do internetnih povezav ADSL, v Radljah in v Vuzenici je to kabelska povezava. V Ribnici na Pohorju in na Muti pa optična povezava. V osrednji knjižnici Radlje je uporabnikom omogočen brezžični dostop do interneta preko omrežja Libroam/Eduroam. Brezžični dostop je omogočen tudi na Muti, Ribnici na Pohorju in v Podvelki. V vseh enotah knjižnice je internetna povezava nujna za avtomatizirano izposajo, saj je elektronski katalog nameščen na oddaljenem strežniku inštituta IZUM.

2) Pohištvna in druga oprema v knjižnici

Večjih posodobitev v letu 2020 nismo načrtovali. Dokupili smo nekaj polic za knjižnične regale v knjižnicah Muta in Podvelka ter nadomestili poškodovane tablice za napise. Kupili smo dve garderobni stojali za osrednjo knjižnico Radlje ter omarico za ključje v upravi knjižnice.

Dodatna in nenačrtovana oprema je bila potrebna za izvajanje predpisanih zaščitnih ukrepov, povezanih z epidemijo Covid-19. Sredstva za opremo smo zagotavljali iz privarčevanih sredstev na postavkah za izvedbo programa knjižnice, ki se je izvajal zelo okrnjeno. Zaradi tega nismo beležili prihrankov sredstev, pa tudi ne primanjkljaja, oziroma ni bilo potrebe, da zaprosimo občine za dodatna sredstva za zagotavljanje zaščitnih ukrepov. Oprema je v knjigovodskih listinah zaradi nižjih posamičnih vrednosti vodena kot drobn inventar: dodana pleksi stekla na pultih v vseh enotah knjižnice, digitalni termometer v upravi, dozirniki za razkužilo z vgrajenim termometrom za vse enote knjižnice.

3) Nova oprema v letu 2020:

Oprema za osrednjo knjižnico in upravo:

- 3 monitorji za zaposlene,
- ognjevarna omaro za arhiv,
- spletna stran knjižnice,
- mikrovalovna pečica za čajno kuhinjo.

Oprema za knjižnico Muta:

- 2 obnovljena računalnika za uporabnike,
- 1 monitor za zaposleno.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Oprema za knjižnico Vuzenica:

- čitalnik črtne kode za izposajo.

Oprema za knjižnico Ribnica na Pohorju:

- čitalnik črtne kode za izposajo.

Nakup smo financirali z lastnimi sredstvi in iz presežka prihodka iz prejšnjega leta v skupni vrednosti: 3.400 €. Računalnika za uporabnike in monitor za zaposleno je na podlagi izraženih potreb in odobritve v proračunu občine financirala Občina Muta v celoti: 1.140 €.

Skupno je vrednost osnovnih sredstev znašala: **4.540 €**. Tako sofinanciranje iz lastnih prihodkov knjižnice kot iz sredstev Občine Muta sta bili načrtovani v finančnem načrtu knjižnice. Nekoliko se je spremenil le točen namen; zaradi potreb, ki so se izkazale tekom delovanja in je bilo določeno opremo nujneje nadomestiti ali dopolniti.

10 POVEZOVANJE KNJIŽNICE Z OKOLJEM

Pri vsej svoji dejavnosti se knjižnica povezuje lokalno z ustanovitelji, osnovnimi šolami, srednjo šolo, vrtci, zavodi, društvi in podjetji na svojem območju. Predvsem vsebinsko na izvajanje raznih dejavnosti in prireditev močno vplivajo aktivna društva in aktivni posamezniki. Knjižnica vsekakor spodbuja vsako takšno aktivno udejstvovanje in povezovanje v posameznem okolju, saj s tem bogatimo svoja življenja in življenja drugih. Vizija knjižnice sovпада s temi prizadevanji, saj knjižnica želi ostati in postati kraj druženja in srečevanja za različne ciljne skupine.

Zelo dobro sodelujemo z JSKD, območno izpostavo v Radljah. V večletnem sodelovanju se je oblikovalo kar nekaj stalnic: likovne razstave, srečanje lutkovnih skupin, literarni večeri, ki se priredijo v knjižnici v organizaciji JSKD. Vsako sodelovanje obogati naše delovanje in popestri dogajanje v knjižnici.

V letu 2020 je bilo povezovanja zaradi dejavnosti, ki jih izvajamo v sodelovanju manj, saj je bilo izvajanje dejavnosti pretežno del leta onemogočeno ali vsaj zelo omejeno. Smo pa ves čas ohranjali stike in komunikacijo ter iskali možnosti za sodelovanje v danih razmerah. Tudi po zaslugi dobrega povezovanja smo vsaj del dejavnosti lahko izvedli na daljavo in drugih oblikah.

Po strokovni plati sodelujemo z društvi bibliotekarjev, vsi zaposleni smo člani Društva bibliotekarjev Koroške, z drugimi knjižnicami v Sloveniji, Združenjem splošnih knjižnic, Državno matično službo, Centrom za razvoj knjižnic, NUK-om, Javno agencijo za knjigo (JAK-om) in Ministrstvom za kulturo.

Posebej pomembno je sodelovanje z drugimi koroškimi knjižnicami, posebej z Osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, ki je tudi naša območna knjižnica s posebej določenimi območnimi nalogami. Iz naslova območnosti pridobi določena sredstva, namenjena strokovnim nalogam in podpori ter izboljšanju ponudbe gradiva in informacijskih virov na celotnem območju. Konkretno za uporabnike omogoča dostop do uporabnih in raznovrstnih podatkovnih baz in brezplačno medknjižnično izposajo med koroškimi knjižnicami.

Strokovno povezovanje je v današnji hitro razvijajoči se družbi nujno. Je pomemben vir informacij, neformalnih izobraževanj, vedno pogosteje pa tudi način najcenejšega in učinkovitega izobraževanja, ki ga knjižnice oblikujejo na podlagi uspešnih praks in izvajajo za druge knjižnice. Tudi strokovno povezovanje je v letu 2020 narekovala situacija, povezana z epidemijo Covid-19. Poenoteno nastopanje splošnih knjižnic je zagotovo botrovalo odločitvi vlade, da smo bile knjižnice v času prepovedi in strogih ukrepov izvzete kot izjeme in smo tako lahko izvajale brezstično izposajo gradiva v jesenskem času epidemije.

RAČUNOVODSKO POROČILO JAVNEGA ZAVODA

Računovodsko poročilo obsega bilanco stanja, izkaz prihodkov in odhodkov ter pojasnila k obema računovodskima izkazoma.

Obrazec po katerem se sestavi bilanca je enoten za vse uporabnike EKN, obrazec po katerem se sestavi izkaz prihodkov in odhodkov pa je poseben za druge uporabnike EKN in poseben za določene uporabnike EKN.

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

1. Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10, 104/10, 104/11 in 86/16):

- a) Bilanca stanja
- b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in pojasnil ter druga pojasnila določena s tem pravilnikom
- d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov
- e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov
- h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

1. Pojasnila k postavkam bilance stanje
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
 - a) Analiza prihodkov (konti skupine 76)
 - b) Analiza odhodkov (konti skupine 46)
 - c) Analiza poslovnega izida

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Zakonske osnove za sestavo računovodskega poročila:

- Zakon o javnih financah (Ur. l. RS, št. 79/99 do št. 96/15)
- Zakon o računovodstvu (Ur. l. št.23/99, 30/02 – ZJF-C)
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS, št.115/02 do št. 86/16)
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. RS, št. 12/01 do št. 102/10)
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS, št. 54/02 do št. 84/2016)
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Ur. l. RS, št. 134/03 do št.100/15)
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur. l. RS, št.45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13, 100/15)
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Ur. l. RS, št. 46/03)
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Ur. l. RS, št.117/02, 134/03, 108/13)
- Pravilnik o pridobitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Ur. l. RS, št. 109/07, 68/09, 91/14)
- Slovenski računovodski standardi (Ur.l.št.117/06, 95/2015)

Interni predpisi knjižnice:

- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi, (MUV 21/03)
- Pravilnik o računovodstvu Knjižnice Radlje ob Dravi 04.01.2016

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

1 POJASNILA K BILANCI STANJA ZA LETO 2020

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki vsebuje podatke o stanju sredstev ter obveznosti do virov sredstev ob koncu obračunskega obdobja, na dan 31.12.2020. Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige.

1.1 BILANCA STANJA ZA LETO 2020

v EUR (brez centov)

		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Neopredmetena dolgoročna sredstva	11.711	9.881
2	Popravek vrednosti neop. dolgor. sredstev	9.881	9.881
3	Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	1.319.802	1.284.245
4	Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	1.309.122	1.272.964
I.	Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju (1-2+3-4)	12.510	11.281
1	Denarna sredstva v blagajni	2	112
2	Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	22.254	21.365
3	Kratkoročne terjatve do kupcev	5	24
4	Dani predujmi in varščine	172	82
5	Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	12.638	11.921
6	Druge kratkoročne terjatve	404	
7	Aktivne časovne razmejitev	1.941	275
II.	Kratkoročna sredstva; razen zalog in aktivne časovne razmejitev (1+2+3+4+5+6+7)	37.416	33.779
	AKTIVA SKUPAJ (I.+II.)	49.926	45.060
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		
1	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	15.118	13.495
2	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	16.708	15.756
3	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	2.625	2.646
4	Kratkoročne obv.do uporabnikov enotnega kontnega načrta	1.111	1.350
5	Pasivne časovne razmejitev	1.507	258
I.	Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitev	37.069	33.505
1	Dolgoročne pasivne časovne razmejitev		
2	Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanju	12.510	11.281
3	Presežek prihodkov nad odhodki	347	274
II.	Lastni viri in dolgoročne obveznosti	12.857	11.555
	PASIVA SKUPAJ (I.+II.)	49.926	45.060

Prilogi k bilanci stanja:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih sredstev
- Stanja in gibanja dolgoročnih finančnih naložb in posojil

Knjižnica v letu 2020 ni prejela nobenih posojil, prav tako tudi ni dala nobenega posojila.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

1.2 DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Z rednim letnim popisom s stanjem na dan 31. 12. 2020 smo dosegli, da se knjigovodski podatki o sredstvih in obveznostih do njihovih virov ne razlikujejo od dejanskih. V poslovnih knjigah knjižnica izkazuje neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva kot sredstva v upravljanju (sredstva so prenesena v uporabo in upravljanje knjižnice, vendar nad njimi nimamo lastninske pravice).

Neopredmetena sredstva in oprema se izkazujejo po načelu istovrstnosti in nabavni vrednosti. Nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev predstavlja nakupna cena ter vsi stroški, ki jih je mogoče pripisati njegovi usposobitvi za uporabo. Popravek vrednosti se oblikuje posamično, v skladu s predpisanimi stopnjami po metodi enakomernega časovnega obračunavanja-amortizacije.

V letu 2020 so bili oblikovani popravki v višini 58.736,91 €.

Opredmetena osnovna sredstva, ki sodijo med drobni inventar, sem sodijo tudi knjige in neknjižno gradivo, knjižnica 100% odpiše takoj ob nabavi. Drobni inventar se v poslovnih knjigah vodi do izločitve iz uporabe in sicer po nabavni in odpisani vrednosti. Nabava knjižničnega gradiva se v glavni knjigi knjiži na podlagi prejetih računov dobaviteljev v celotni vrednosti, v katalogizaciji pa se v sistem Cobiss evidentira posamična enota gradiva po dejanski ceni za enoto.

V letu 2020 smo nabavili knjižnično gradivo v vrednosti 55.426,68 €, opremo v vrednosti 3.902,84 € (2 čitalnika črtne kode, mikrovalovno pečico, 4 monitorje, 2 rabljena računalnika, ognjevarno omaro, izdelava spletne strani) ter 18 kom knjižnih polic v vrednosti 636,84 €, ki smo ga uvrstili med drobni inventar s takojšnjim odpisom.

SREDSTVA ZA KNJIŽNIČNO GRADIVO	ZNESEK v EUR
Občina Radlje ob Dravi	10.000,00
Občina Muta	5.000,00
Občina Vuzenica	5.802,00
Občina Podvelka	7.000,00
Občina Ribnica na Pohorju	3.500,00
Ministrstvo za kulturo	21.773,00
Lastna sredstva	2.351,68
SKUPAJ:	55.426,68
NAKAZILA SREDSTEV ZA OPREMO	
Nakup opreme iz lastnih virov	3.125,13
Namenska sredstva občine Muta za osnovna sredstva	1.140,00
Presežek sredstev iz leta 2019	274,55
SKUPAJ:	4.539,68

Vsa izločena sredstva iz uporabe so brez sedanje vrednosti, zato njihov odpis nima vpliva na rezultat poslovanja. Skupna vrednost izločenih sredstev na podlagi rednega odpisa znaša 22.578,92 €. V tej vrednosti so zajete knjige v vrednosti 19.630,28 €, ki jih vodimo kot osnovno sredstvo in oprema v vrednosti 2.948,64 €.

1.3 KRATKOROČNA SREDSTVA

Kratkoročna sredstva v znesku **37.417,48 €** predstavljajo:

- denarna sredstva v blagajni 2,50 €,

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- denarna sredstva, ki izkazujejo dobroimetje na transakcijskem računu v znesku 21.983,98 €. Stanje teh sredstev je usklajeno s izpiskom podračuna pri UJP po stanju na dan 31.12.2020 ter denar na poti 270,00 €,
- terjatve do kupcev Delikommat d.o.o. Maribor v višini 4,78 €,
- kratkoročne terjatve za dane predujme v višini 172,27 €,
- kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN v višini 12.638,40 €,
 - a) Občine Radlje ob Dravi v višini 6.484,47 €,
 - b) Občina Muta v višini 3.496,33 €,
 - c) Občina Ribnica na Pohorju v višini 1.409,61 €,
 - d) Zavoda za zaposlovanje v višini 1.247,99 €,
 - e) kratkoročne terjatve do ZZZS v višini 403,97 €,
- aktivne časovne razmejitev za potrebe razmejevanja kratkoročno odloženih vnaprej plačanih stroškov za naslednje obračunsko obdobje (naročnine časopisov, revij) v višini 538,35 € in ne zaračunani prihodki Zavoda za zaposlovanje za december 2020 v višini 1.403,23 €.

1.4 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

Kratkoročne obveznosti v znesku **37.070,95 €** sestavljajo:

- obveznosti do zaposlenih, za izplačilo decembrskih plač (čiste plače in nadomestila plač, dodatki za tvegano delo za oktober, november in december 2020, prispevki, davki od plač ter druge obveznosti), ki so bile izplačane v januarja, dodatki za tvegano delo izplačano v februarju 2021 v skupni višini **15.118,48 €**,
- obveznosti do dobaviteljev za še neplačane račune v višini **16.708,45 €**,
- druge kratkoročne obveznosti v višini **5.243,41 €** so:
 - a) obveznosti delodajalca za davke in prispevke na plače v višini 2.334,70 €,
 - b) ostale kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta 1.111,17 €,
 - c) izplačila po pogodbi o delu 55,43 €,
 - d) izplačila KAD za december v višini 217,94 €,
 - e) doplačilo davka od dohodka za leto 2020 v višini 3,93 €,
 - f) obveznosti za račune RTV 12,75 €,
 - g) preveč zaračunani materialni stroški 1.507,49 €.

1.5 OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Uskladitev terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu v naših poslovnih knjigah izkazujemo na kontu 98-obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje na dan 31.12.2020 naslednje stanje, **12.857,53 €**.

NAMEN	ZNESEK v EUR
Stanje obvez. za sredstva prejeta v upravljanje 1.1.2020	11.555,49
Nabava knjižničnega gradiva od občin	31.302,00
Nabava knjižničnega gradiva od Ministrstva za kulturo	21.773,00
Nabava opreme iz lastnih virov	3.125,13
Namenska donacija za osnovna sredstva	1.140,00
Pokriv. stroš. amortizacije v breme sredstev v upravljanje	-56.385,23
Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2020	347,14
Stanje na dan 31.12.2020	12.857,53

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- Presežek prihodkov nad odhodki za leto 2020 znaša: 347,14 €, sredstva bomo v skladu s sklepom sveta zavoda porabili za nakup osnovnih sredstev ali za nakup knjižničnega gradiva,

- Stanje na kontih skupine 98- obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje je usklajeno z izpisom stanja z občinami ustanoviteljicami: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju.

2 PRIHODKI IN ODHODKI 2020

V izkazu prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z zakonom o računovodstvu in slovenskimi standardi. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja se upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka kot tudi načelo denarnega toka.

2.1 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZA LETO 2020

v EUR (brez centov)

		ZNESEK	ZNESEK
		Tekoče leto	Predhodno leto
	SREDSTVA		
1	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	249.006	249.209
I.	Prihodki od poslovanja	249.006	249.209
1	Prihodki od obresti		
II.	Finančni prihodki		
III.	Drugi prihodki	286	2
	CELOTNI PRIHODKI (I.+II.+III.)	249.292	249.211
1	Stroški materiala	16.876	15.912
2	Stroški storitev	35.221	41.119
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1+2)	52.097	57.031
1	Plače in nadomestila plač	151.321	146.331
2	Prispevki za socialno varnost delodajalcev	24.800	23.559
3	Drugi stroški dela	18.362	18.965
II.	Stroški dela (1+2+3)	194.483	188.855
III.	Amortizacija	2352	3.036
IV.	Ostali drugi stroški		
V.	Finančni odhodki		2
VI.	Izredni odhodki		
VII.	Prevrednotovalni poslovni odhodki		
1	Ostali prevrednotovalni poslovni odhodki		
	CELOTNI ODHODKI (I.+II.+III.+IV.+V.+VI.+VII.)	248.932	248.924
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	360	287
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	7	7
	Število mesecev poslovanja	12	12

Kot je razvidno iz gornje tabele v izkazu prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov, knjižnica izkazuje v obračunskem obdobju od 1. 1. - 31. 12. 2020 dosežene

- prihodke v višini 249.292 €
- odhodke v višini 248.932 €

Presežek prihodkov nad odhodki 360 €

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

Prikazane so posamezne postavke za leto 2020 in primerjava z letom 2019.

Na podlagi 29. člena Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (medobčinski uradni vestnik 21/2003) bomo presežek prihodkov nad odhodki 360,16 €, zmanjšan za davek od dohodka pravnih oseb v višini 13,02 €, preostanek **347,14 €** namenili v skladu s sklepom sveta zavoda za nakup knjižničnega gradiva in v opremo, potrebno za delovanje zavoda.

2.2 PRIHODKI GLEDE NA VIR FINANCIRANJA

Pregled prihodkov za leto 2020

1. PRIHODKI IZ OBČINSKEGA PRORAČ.	Tekoče leto	Predhodno leto	Indeks 20/19
a)Občina Radlje ob Dravi	100.928,29	103.696,08	97,33
b)Občina Muta	46.540,25	46.605,55	99,86
c)Občina Vuzenica	40.745,71	39.975,60	101,93
č)Občina Podvelka	36.650,58	36.700,76	99,86
d)Občina Ribnica na Pohorju	16.893,02	16.552,60	102,06
SKUPAJ:	241.757,85	243.530,59	99,27
2. PRIHODKI IZ REPUBLIŠKEGA PRO.	4.640,34		100,00
3. DRUGI PRIHODKI	2.893,68	5.680,36	50,94
SKUPAJ:	249.291,87	249.210,95	100,03

1.PREGLED PRIHODKOV IZ OBČINSKIH PRORAČUNOV	LETO 2020	LETO 2019	INDEKS
a)za materialne stroške	51.915,35	54.675,16	94,95
Občina Radlje ob Dravi	30.572,64	33.706,28	90,70
Občina Muta	7.053,02	7.323,65	96,30
Občina Vuzenica	6.175,35	5.585,00	110,57
Občina Podvelka	5.554,36	5.766,23	96,33
Občina Ribnica na Pohorju	2.559,98	2.294,00	111,59
b)za plače	189.842,50	188.855,43	100,52
Občina Radlje ob Dravi	70.355,65	69.989,80	100,52
Občina Muta	39.487,23	39.281,90	100,52
Občina Vuzenica	34.570,36	34.390,60	100,52
Občina Podvelka	31.096,22	30.934,53	100,52
Občina Ribnica na Pohorju	14.333,04	14.258,60	100,52
2.PREGLED PRIHODKOV IZ REP.PRORAČ.	4.640,34		100,00
nakaz. Sredstev za tvegano delo	4.640,34		100,00
3.DRUGI PRIHODKI	2.893,68	5.680,36	50,94
drugi prihodki, članarine, donatorska sredstva	2.893,68	5.680,36	50,94

Drugi prihodki knjižnice predstavljajo članarine, zamudnine za knjižnično gradivo 2.893,68 €.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

2.3 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2020 v primerjavi z letom 2019

	LETO 2020	LETO 2019	INDEKS 20/19
01. SPLOŠNI STROŠKI POSLOVANJA	27.700,35	30.462,16	90,93
a) Stroški električne energije	3.624,60	3.950,85	91,74
b) Stroški RTV in ZAMP	189,54	207,84	91,20
c) Stroški čiščenja in sanit. material	12.100,52	14.220,74	85,09
č) Stroški ogrevanja in kom. storitve	6.746,80	7.382,76	91,39
d) dvigalo in vzdrževanje prostorov	3.395,37	3.182,25	106,70
e) Stroški varovanja	1.643,52	1.517,72	108,29
02. PROGRAMSKI STROŠKI	24.396,84	26.568,24	91,83
a) Stroški telefona, CATV, PTT	3.303,18	3.321,27	99,46
b) Vzdr.rač.opreme, OS in DI	5.958,09	4.722,82	126,16
c) Stroški pis.materiala in tonerjev	2.096,24	2.247,02	93,29
č) Stroški prireditev in promocije	4.609,58	7.534,48	61,18
d) Vzdrž.gradiva, izkaz., zašč.delu	3.341,34	3.027,93	110,35
e) Zavarovalne premije	389,63	398,80	97,70
f) Stroški službenih potovanj	873,49	2.254,97	38,74
g) Banč. str.članar., zdrav.preg.medk	1.222,94	1.532,30	79,81
i) st.notranje revizije, požarni red	1.775,68	76,37	2325,10
j) Stroški pogodb. in avtorsk. dela	826,67	1.452,28	56,78
03. AMORTIZACIJA	2.351,68	3.036,44	77,45
a) amortizacija	58.736,91	60.303,54	
b) zmanjšanje amortizacije	-56.385,23	-57.267,10	
04. STROŠKI DELA	194.482,84	188.855,43	102,98
a) plače zaposlenih	151.320,54	146.331,17	103,41
b) prispevki na plače, dod. zav.	27.415,62	26.072,00	105,15
c) regres, jubilejna nag.	6.829,07	6.029,08	113,27
č) stroški prehrane in prevoza	8.917,61	10.423,18	85,56
05. DRUGI ODHODKI		2,01	
SKUPAJ ODHODKI (01+02+03+04)	248.931,71	248.924,28	100,02

Na področju stroškov in prihodkov se odraža še vedno trajajoča epidemija, ki je dodobra posegla tudi v naše poslovanje.

Primerjava splošnih stroškov poslovanja se kaže na velikem upadu stroškov čiščenja, ker smo v spomladanskem času v mesecu aprilu odpovedali čiščenje, v jesenskem delu od novembra do decembra pa prepолоvili stroške čiščenja. Tudi na segmentu električne energije, ogrevanja in

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

komunalnih storitev se kažejo znižanja stroškov zaradi zaprtja knjižnice v mesecu aprilu ter prilagojenega odpiralnega časa v jesenskih mesecih 2020.

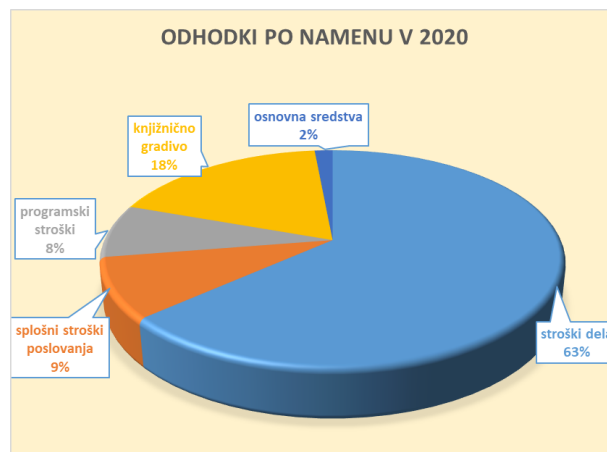
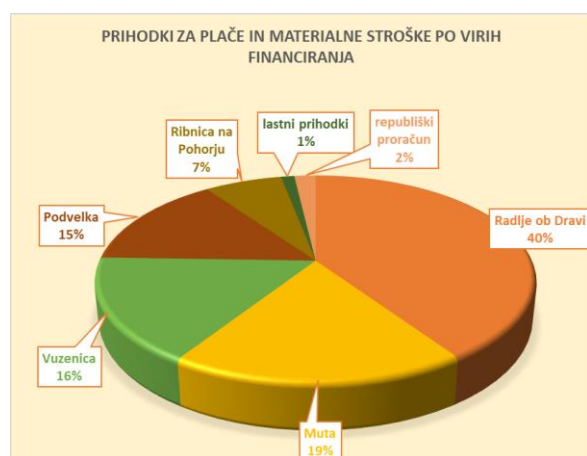
Pri programskih stroških se vidi upad stroškov pri stroških prireditvev in promocije, katere zaradi epidemije nismo uspeli realizirati. Tudi na področju stroškov službenih potovanj ter stroških pogodbenih in avtorskih del je velik upad, saj so se predavanja in izobraževanja preselila na splet in smo se na tak način izobraževali večji del leta.

So pa narasli stroški vzdrževanja osnovnih sredstev ter drobnega inventarja, saj je bilo potrebno kupiti za vse enote dozirnike s termometrom na stojalu, namestiti v vseh enotah pleksi stene za varno izposajo. Narasli so stroški za zaščito pri delu, saj smo morali priskrbeti ustrezne zaščitne maske za zaposlene, razkužila za roke, gradivo in površine. V letu 2020 smo imeli redno revizijo zunanjega izvajalca, zato so se povečali stroški na tem segmentu.

V letu 2020 smo obračunali amortizacijo opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in oblikovali popravke v višini 58.736,91 €, od tega za knjižnično gradivo v višini 55.426,68 € in v opremo v višini 3.310,23 €. V breme prihodkov smo pokrili amortizacijo v višini 2.351,68 €, v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje pa v višini 56.385,23 €.

Največji del prihodkov je knjižnica porabila za stroške dela. Pri izplačilu plač in izdatkov zaposlenim smo upoštevali Zakon o izplačilu plač v javnem sektorju, Zakon o uravnoteženju javnih financ, Določila Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS in objave sprememb v Uradnih listih.

Stroški dela se nanašajo na sedem redno zaposlenih. Plače so obračunane na osnovi pogodb o zaposlitvi. Prispevki iz plač in na plače ter dohodnina so obračunani po stopnjah in so odvisni od plač. Premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje (KAD) so obračunane in plačane po predpisani lestvici. V letu 2020 smo izplačali regres za letni dopust v višini minimalne plače za leto 2020 za vse zaposlene delavce. Povračila stroškov prehrane in prevoza na delo so izplačane glede na dneve prisotnosti po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom. So pa upadli stroški prevoza in prehrane na delu zaradi zaprtja knjižnice v mesecu aprilu 2020 ter znižanja stroškov prevoza v jeseni zaradi ukinitve javnega prevoza in drugačen način izračuna stroškov prevoza na delo. Povečali so se stroški za jubilejne nagrade v primerjavi z letom 2019, kjer je bil izplačan samo regres za zaposlene.

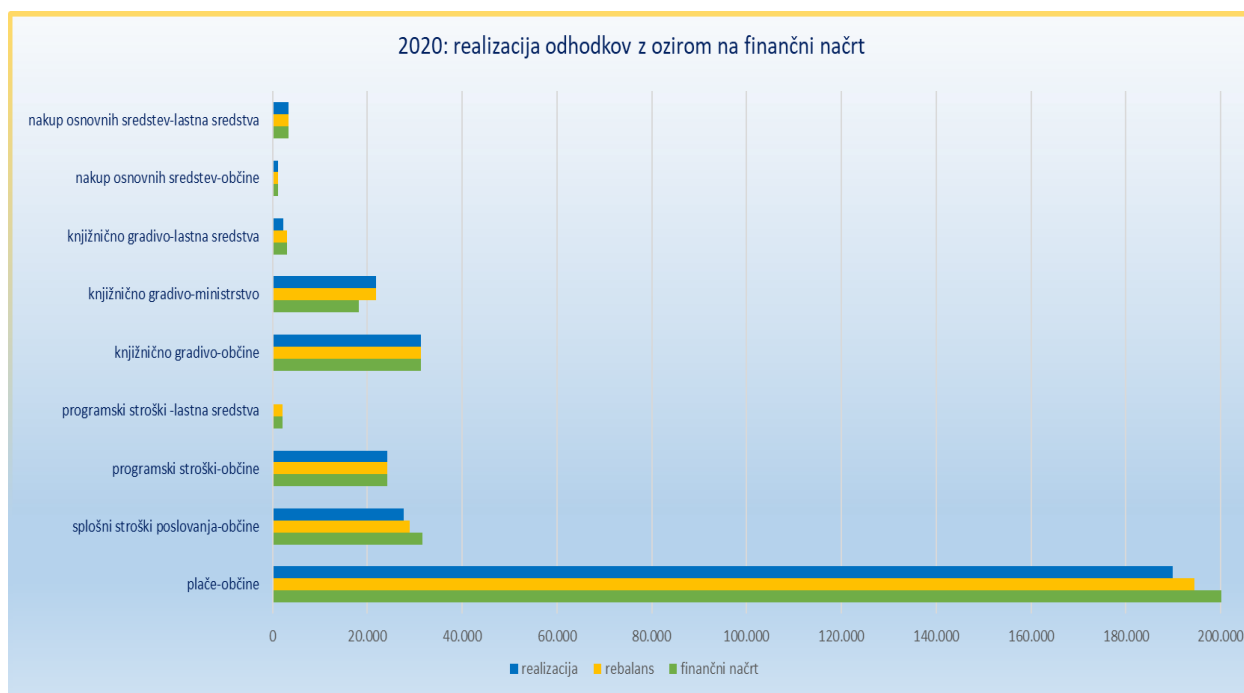


2.4 PREGLED ODHODKOV ZA LETO 2020 v primerjavi s finančnim načrtom

Glede na predviden in po sprejetju občinskih proračunov usklajen finančni načrt za leto 2020 ter dodatna sredstva, usklajena s sklepom in rebalansom med letom, smo v skupnem znesku porabili za 5,52 % manj sredstev od načrtovanih. Spodnja tabela izkazuje realizacijo po posameznih postavkah:

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

	plače- občine	splošni stroški poslovanja- občine	programski stroški- občine	programski stroški - lastna sredstva	knjižnično gradivo- občine	knjižnično gradivo- ministrstvo	knjižnično gradivo- lastna sredstva	nakup osnovnih sredstev- občine	nakup osnovnih sredstev- lastna sredstva
finančni načrt	204.119	31.710	24.215	2.050	31.302	18.271	3.000	1.140	3.450
rebalans	194.445	28.950	24.215	2.050	31.302	21.773	3.000	1.140	3.450
realizacija	189.842	27.700	24.215	182	31.302	21.773	2.352	1.140	3.125
razlika: načrt - realizacija	-14.277	-4.010		-1.868		+3.502	-648		-325



Na postavki za plače je nižja realizirana vrednost dejansko izplačanih plač, ker so nekatere občine odobrile financiranje nove zaposlitve in je bilo to financiranje upoštevano v usklajenem finančnem načrtu. Nova zaposlitev ni bila realizirana. Smo pa koristili sredstva Zavoda za zaposlovanje za višjo silo, saj sta dve sodelavki v mesecu novembru koristili možnost varstva otrok do 5. razreda osnovne šole. Prve uskladitve so se z občinami opravile ob rebalansu proračunov, druge pa ob izteku leta 2020, saj občine nakazujejo sredstva po realnem zahtevku s strani knjižnice.

Nižja od načrtovane je bila tudi realizacija stroškov na postavki splošni stroški poslovanja. Prva ugotovljena razlika je bila usklajena z rebalansom proračunov občin, druga razlika preveč zaračunanih materialnih stroškov se odraža v finančnem poročilu knjižnice in bo v dogovoru z občinami, ki so sredstva prispevale, usklajena do konca leta 2021. Po rebalansu in oceni stroškov do konca leta je namreč po oktobrski razglasitvi epidemije še prišlo do znižanja nekaterih splošnih stroškov poslovanja.

Na postavki programski stroški smo porabili predvidena sredstva občin in lastne prihodke, ki jih je bilo manj zaradi premalo doseženih lastnih sredstev.

Na postavki nakupa knjižničnega gradiva smo prejeli višja sredstva iz republiškega proračuna, ker je ministrstvo kasneje odobrilo še dodatna sredstva za knjige, iz lastnih sredstev pa smo prispevali nekaj manj sredstev od načrtovanih.

Na segmentu nakupa osnovnih sredstev smo v bistvu realizirali kot smo načrtovali, le da smo iz lastnih sredstev namenili manj sredstev.

2.5 Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

Knjižnica v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti za leto 2020 izkazuje samo prihodke za izvajanje javne službe

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

3 OSTALI RAČUNOVODSKI IZKAZI

3.1 Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

NAZIV KONTA		TEKOČE LETO 2020	PREDHODNO LETO 2019
I.	SKUPAJ PRIHODKI	308.250	313.125
1.	PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	308.045	313.036
A.	Prihodki iz sredstev javnih financ	302.393	304.589
a.	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	24.505	25.526
b.	Prejeta sredstva iz občinskega proračuna	277.888	279.063
c.	Prejeta sred. iz skladov socialnega zavarovanja		
d.	Prejeta sred. iz javnih skladov in agencij		
B.	Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti	5.652	8.447
	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz nas. javne služb.	5.366	8.447
	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	286	
2.	PRIHODKI PD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	205	89
II.	SKUPAJ ODHODKI	304.988	298.857
1.	ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	304.988	298.857
A.	Plače in drugi izdatki zaposlenim	165.746	163.877
B.	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	27.155	26.235
C.	Izdatki za in storitve za izvajanje javne službe	55.295	51.942
J.	Investicijski odhodki	56.792	56.803
	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	3.262	14.268
	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI		

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov v skladu s 16. členom Pravilnika o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov za določene uporabnike enotnega kontnega načrta.

Pri pripoznavanju prihodkov in odhodkov, ki se knjižijo evidenčno smo upoštevali računovodsko načelo denarnega toka-plačane realizacije. Prihodek in odhodek po načelu denarnega toka se pripozna, kadar je poslovni dogodek nastal in smo hkrati zanj prejeli denar.

Izkaz je sestavljen na podlagi prihodkov in odhodkov, evidentiranih v poslovnih knjigah ter vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih obračunskega obdobje, ločeno za izvajanje javne službe in tržne dejavnosti.

Skupni prihodki po načelu denarnega toka so v letu 2020 znašali 308.250 €, skupni odhodki pa 304.988 €.

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka za leto 2020 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.262 €. Presežek se bo porabil za izplačilo plače za mesec december 2020.

3.2 Izkaz računa finančnih terjatev in naložb

Knjižnica v letu 2020 ni imela finančnih terjatev in naložb.

3.3 Izkaz računa financiranja

V izkazu računa financiranja določenih uporabnikov je prikazano povečanje denarnih sredstev v znesku **3.262,59 €**, ki je izračunano med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka.

POVZETEK s poudarkom na doseženih ciljih in rezultatih

S tem poročilom predstavljamo naše delo, dosežke in probleme s katerimi se srečujemo. Ustanoviteljem, ki v veliki meri odločajo o našem delu, predvsem po upravni in finančni plati, pa s poročilom posredujemo podatke in informacije, potrebne za vrednotenje naše uspešnosti in načrtovanje zagotavljanja delovanja knjižnične dejavnosti v prihodnosti.

V letu 2020 je tudi delovanje in poslovanje knjižnice močno zaznamovala epidemija Covid-19. Knjižnična dejavnost, izvajana kot javna služba, je bila v marsičem otežena, deloma tudi onemogočena. Nenačrtovane zmanjšane možnosti za doseganje zastavljenih ciljev smo v poročilu upoštevali.

Na kratko:

- **V letu 2020 smo kupili skupno 2.305 enot knjižničnega gradiva in v dar prejeli 335 enot.** V letu 2019 smo kupili **2.325** enot knjižničnega gradiva, v dar smo prejeli **475** enot.

Nakup knjižničnega gradiva je v letu 2020 ostal domala enak v primerjavi z nakupom v prejšnjem letu, prav tako je bilo namenskih sredstev za nakup gradiva v letu 2020 zgolj 2 % manj kot v letu 2019. Povečala so se sredstva Ministrstva za kulturo za nakup konvencionalnega gradiva: za 11 %, medtem ko so se sredstva za nakup e-knjig zmanjšala. Knjižnica je iz lastnih sredstev načrtovala za nakup gradiva 3.000 €, vendar je zaradi nižjih lastnih prihodkov lahko namenila 2.352 €. Sredstev iz občinskih proračunov je bilo enako kot leto prej. V letu 2020 je bila povprečna cena kupljenega konvencionalnega gradiva za 1,5 % višja kot leto prej; znašala je 22,69 €, v letu 2019 pa 22,37 €.

Nakup konvencionalnega gradiva znaša 147 enot gradiva na 1000 prebivalcev, celoten prirast gradiva pa znaša 168 enot gradiva na 1000 preb. V letu 2020 (kot tudi v letih 2013-2019) nismo dosegli predpisanega minimalnega prirasta gradiva, kot ga predvideva Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (222 enot gradiva na 1000 prebivalcev + periodika). Po Strokovnih priporočilih in standardih za splošne knjižnice, ki veljajo od marca 2018 pa je priporočen minimalni prirast 250 enot knjig in brošur plus periodika. Tudi vsebinsko prirast novih knjig odstopa od priporočenih standardov. V osrednji knjižnici Radlje in v knjižnici kot celoti je razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom zelo približano priporočenemu 50:50, močnejše pa odstopa v krajevnih knjižnicah, kjer je kupljenega več novega leposlovnega gradiva (povprečno 66 %) kot strokovnega in tudi več gradiva za otroke od priporočenih 30 % naslovov. Zaradi nezadostnih sredstev se pri nakupu gradiva bolj prilagajamo potrebam trenutnih uporabnikov in manj skrbi za dolgoročno ustrezno zbirko, ki bi bila optimalna po obsegu, strukturi in aktualnosti. Pridobili smo raznoliko zbirko, številčno 1757 naslovov, zato pa manj izvodov, ki so v mreži knjižnic bolj razpršeni, kar za uporabnike ni ugodno.

Zbirko elektronskih knjig smo dopolnili s 74 naslovi in tako uporabnikom ob koncu leta ponujali vsega 539 naslovov. Elektronsko gradivo je zaradi splošne dostopnosti lahko zelo učinkovita dopolnitev ponudbe knjižničnega gradiva. Posebej v letu 2020 je bilo v času spomladanske epidemije elektronsko gradivo edino dostopno in takrat je močno poraslo povpraševanje po njem ter uporaba.

V letu, ki ga je zaznamovala epidemija Covid-19, je bilo povpraševanje po aktualnem konvencionalnem gradivu še intenzivnejše kot sicer in uspešnost knjižnične storitve bomo lahko trajno izboljšali šele, ko bomo lahko zagotavljali vsaj 60 % več aktualnega knjižničnega gradiva. Ne glede na široko zastavljene vloge knjižnice v konkretnem okolju, ki se prilagaja spremembam in potrebam uporabnikov, ostaja ponudba knjižničnega gradiva osrednja ponudba knjižnice, ki je tudi najpogostejši razlog za obisk in uporabo knjižničnih storitev.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- Po programu dela knjižnice je bilo za leto 2020 **načrtovanih 4468,5 ur odpiralnega časa** in da se bo redni odpiralni čas spremenil s 1. 4. 2020, ko bi bila knjižnica za uporabnike odprta namesto 93 ur v tednu, 97 ur v tednu. Ta sprememba se nanaša na dodatno odprtje krajevnih knjižnic Vuzenica in Podvelka ter zmanjšanje odprtosti osrednje knjižnice Radlje. Zaradi spomladanske in jesenske epidemije Covid-19 je bil odpiralni čas v Knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2020 spremenjen še dodatnih dvakrat, torej so uporabniki knjižnico obiskovali (ko upoštevamo še počitniški odpiralni čas) po petih (5) različnih odpiralnih časih. **Skupno je bila knjižnica v letu 2020 odprta 2858 ur, kar predstavlja 64 % od načrtovanega.**

Začasni odpiralni časi, povezani z epidemijo Covid-19, so bili načrtovani zelo premišljeno z jasnima ciljema: da bodo knjižnične storitve opravljene z epidemiološkega vidika varno za zaposlene in za uporabnike ter da bo z maloštevilnimi zaposlenimi delo opravljeno kot je načrtovano v vseh enotah knjižnice. Kot uspeh lahko navedemo dejstvo, da smo za obe posamezni epidemiološki obdobji oblikovan in zastavljen odpiralni čas lahko izvedli brez dodatnih zapiranj, ki bi bile posledica tveganih ravnanj, okužb, bolezni ali drugih z epidemijo povezanih nenačrtovanih dogodkov.

- **Obisk knjižnice z namenom izposoje** (tudi vračilo gradiva ali podaljšanje roka izposoje) se je v primerjavi z letom 2019 **zmanjšal za 15 %**. Ko upoštevamo vse obiske knjižnice (tudi obisk prireditelj) se je **obisk zmanjšal za 19 %**. Manjši obisk je povsem realen in je bil zaradi manjše odprtosti vseh enot knjižnice zaradi epidemije Covid-19 tudi pričakovan. Pričakovan je bil še močnejši upad zaradi omejitev v pretežnem delu leta: onemogočena ali vsaj omejena je bila uporaba čitalnice in močno je bilo okrnjeno izvajanje dejavnosti ter prireditelj. **Zato je 81 % doseganje obiska ob 64 % odprtosti zelo dober dosežek.** Zaradi izrednih okoliščin je v letu 2020 sploh težko meriti učinkovitost, zato je primernejša primerjava števila obiskovalcev na uro odpiralnega časa iz katere je razvidno, da se je število obiskovalcev na uro v primerjavi z letom 2019 povečalo za 28 %.

V letu 2020 smo izposodili **za 31 % gradiva manj** kot v preteklem letu. Izposoja zajema vso gradivo v fizični obliki, ki smo ga izposodili v knjižnici in na dom. Beležimo torej 69 % doseganje izposoje ob 64 % odprtosti knjižnice, oziroma povečanje izposoje na uro odpiralnega časa za 4 %.

Pričakovano je porasla izposoja elektronskih knjig na portalu Biblos, ki so si jih naši člani v letu 2020 izposodili 771, kar je petkrat več kot v letu 2019, ko so si izposodili 154 e-knjig. Največji porast je bil v marcu in aprilu, ko je bilo dostopno samo elektronsko gradivo. V ostalih mesecih je porast zaznati, vendar je zmeren.

Pričakovano je upadla medknjižnična izposoja, s katero omilimo pomanjkanje strokovnih gradiv. V letu 2020 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili 91 enot gradiva ter drugim knjižnicam izposodili 22 enot gradiva. V letu 2019 je bilo medknjižnično izposojenih enot 128 iz drugih knjižnic in 34 drugim knjižnicam.

Upad izposoje in obiska bi bil močnejši, če knjižnica v jesenskem obdobju po 24. oktobru ne bi mogla zagotavljati brezstične izposoje fizičnega, torej konvencionalnega gradiva in če ne bi ves čas omogočala vračanja izposojenega gradiva. Le tako je bil uporabnikom zagotovljen dostop do aktualnega knjižničnega gradiva.

- **Število aktivnih članov knjižnice**, ki v letu obiščejo knjižnico vsaj enkrat, je bilo v letu 2020 **3.103 in se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo za 7,4 %**. **Vpis novih članov se je zmanjšal za 46 %**. Knjižnico vsaj enkrat v letu obišče 19,7 % prebivalcev, pri čemer smo še daleč od priporočenega članstva 40 % prebivalstva. Priporočeno včlanjenost 60 % otrok in mladih do 15. leta starosti smo v preteklih letih celo presegali, v letu 2020 pa je upadla na 55,8

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

% Upad je bil predvsem zaradi zaprtja šol spomladi in šolanja na daljavo v jesensko zimskem času leta 2020 tudi pričakovan. Povečanje aktivnih članov nasploh je v letu 2020 najverjetneje tudi posledica povečanega digitalnega dostopanja do knjižničnih storitev, za katero je potrebno urejeno članstvo. Glede na kategorije aktivnih članov ugotavljamo, da je dobra včlanjenost mladine do 15. leta starosti, dijakov, študentov in nezaposlenih. Nižja je včlanjenost delovno aktivnega prebivalstva in najnižja je včlanjenost starejših, torej članov s kategorijo upokojenec. Rast števila aktivnih zaposlenih in upokojencev v knjižnici v zadnjih letih sicer beležimo, vendar se stanje le počasi izboljšuje. Pri tem moramo upoštevati dejstvo, da je dejanskih uporabnikov knjižnice, ki nimajo svoje članske izkaznice, med odraslimi precej več, kot to izkazujejo knjižnične statistike. Prav na področju približevanja knjižničnih storitev in ozaveščanja o prednostih, ki jih prinaša članstvo v knjižnici, bo potrebne več pozornost in aktivnosti. To bomo uspeli z dodatnimi zaposlenimi strokovnimi delavci.

- V letu 2020 se je v primerjavi z letom 2019 **število prireditev in dejavnosti zmanjšalo za 54 %, obiskalo pa jih je za 57,5 % manj udeležencev.**

Izvajanje dejavnosti in prireditev je močno okrnila epidemija Covid-19 in z njo povezani ukrepi ter omejitve. Dejavnosti, ki smo jih v letnem programu zelo smelo zastavili, smo po načrtu in brez prilagoditev izvedli samo v januarju in februarju, v začetku marca smo večino pripravljenih dejavnosti že odpovedali. V poletnem in jesenskem času smo dejavnosti močno prilagajali trenutnim razmeram. Namesto srečevanj v knjižnici smo tako posneli filme in se z udeleženci nekaterih dejavnosti povezali na daljavo. Ohranjali smo sodelovanje z zunanjimi inštitucijami, društvi in posamezniki ter iskali možnosti ter poti za ohranitev najpomembnejših aktivnosti s katerimi spodbujamo k branju in k znanju, torej izboljšujemo bralno in informacijsko pismenost. Uvedli smo tudi dve novi dejavnosti: Sovica v vrtcu in Bodi kul, beri ful. Glede na možnosti smo dejavnosti izvedli uspešno.

Za izvedbo prireditev smo porabili 4.609,58 €, v letu 2019 pa 7.534,48 €. V znesek so vključeni stroški storitev, povezanih s prireditvami in stroški za promocijski material, ki je najpogosteje tudi nagrada za sodelovanje pri nekaterih dejavnostih.

Vse dejavnosti so načrtovale, izvedle in organizirale redno zaposlene delavke, saj smo za dodatno pomoč imeli le tri prostovoljce, ki so skupno opravili 66 ur prostovoljnega dela.

- Za izvajanje takšne knjižnične dejavnosti, kot jo predvidevajo zakonske določbe in bi jo naši občani morali imeti, bo v bodoče **nujno zaposlovanje novih strokovnih delavcev**. Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest in kadrovski načrt, izdelan na zakonskih podlagah (zakon in pravilnik) predvidevata 7 strokovnih delavcev, sedanje delo pa izvaja 5 strokovnih delavk, kar predstavlja 71 % kadrovske zasedbe. Zaradi tega je razumljivo, da ne moremo izvajati več strokovnih del, med katera spadajo intenzivnejši prispevki stroki, primerno izvajanje domoznanske dejavnosti, bolj načrten in učinkovit razvoj ter izvajanje dejavnosti za spodbujanje branja in aktivno uporabo knjižničnih storitev ter večja odprtost vseh knjižnic v mreži.

V letu 2020 se je zaradi razmer, povezanih z epidemijo Covid-19, močno spremenilo delo zaposlenih. Neposredno delo z uporabniki se je zmanjšalo zaradi manj ur odprtosti knjižnic, zato pa se je povečalo delo z uporabniki na daljavo, torej dogovarjanje in svetovanje po telefonu in digitalnih poteh. Močno se je povečal obseg dela, povezanega s pripravo gradiva za izposajo. Članom se namreč kar polnih 6 mesecev v letu ni omogočal prost dostop do knjižničnega gradiva. Povsem nova opravila so bila povezana z zagotavljanjem varnega obiska knjižnice, da ta z epidemiološkega vidika ne bi predstavljal tveganj za okužbo.

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

- **Prostori knjižnic** so povsod ustrezni, razen v knjižnici Vuzenica, kjer je nujna širitev ali preselitev in nakup nove pohištvene opreme. Knjižnica sodeluje z občino Vuzenica pri načrtovanju novih ali prenovljenih prostorov ter pri iskanju možnosti za pridobitev finančnih sredstev za novo pohištveno opremo.

Posodobitev opreme: v letu 2020 smo za prostore in uporabo zaposlenih dokupili najnujnejšo opremo: 4 monitorje, 2 čitalnika črtnih kod, ognjevarno omaro za arhiv, mikrovalovno pečico za čajno kuhinjo in omarico za ključe. Za uporabnike in prostore knjižnic smo kupili: 2 obnovljena računalnika, 2 stojali za garderobo in dodatne police za knjižne regale v knjižnici Muta in Podvelka. Financirali smo izdelavo nove spletne strani knjižnice.

Dodatna in nenačrtovana oprema je bila potrebna za izvajanje predpisanih zaščitnih ukrepov, povezanih z epidemijo Covid-19: dodana pleksi stekla na pultih v vseh enotah knjižnice, digitalni termometer v upravi, dozirniki za razkužilo z vgrajenim termometrom za vse enote knjižnice.

Skupno je vrednost osnovnih sredstev znašala: 4.540 €. Sredstva za nakup opreme so bila načrtovana v finančnem načrtu knjižnice, nekoliko se je spremenil le točen namen - zaradi potreb, ki so se izkazale tekom leta in je bilo določeno opremo nujneje nadomestiti ali dopolniti.

- **Rezultat finančnega poslovanja:** rezultat poslovanja tekočega leta je **presežek prihodkov nad odhodki v višini 347 €** in je izkazan kot nerazporejen presežek tekočega leta. Za delovanje knjižnice smo v letu 2020 prejeli (sredstva občin ustanoviteljic + ministrstva + lastni prihodki) **249.291 €**, za nakup knjižničnega gradiva **55.427 €** in za nakup osnovnih sredstev **4.265 €**. Največji del prihodkov je knjižnica namenila za stroške dela: **194.482 €**.

Finančni rezultat glede na finančni načrt za leto 2020: glede na predviden in usklajen finančni načrt za leto 2020 smo porabili manj sredstev od načrtovanih na postavki splošni stroški poslovanja. Razlika preveč zaračunanih materialnih stroškov se odraža v finančnem poročilu knjižnice in bo v dogovoru z občinami usklajena do konca leta 2021. Na postavki programski stroški smo porabili predvidena sredstva občin in lastne prihodke, ki jih je bilo manj kot smo načrtovali. Na postavki plače smo porabili manj sredstev kot je bilo predvideno v finančnem načrtu in so bila ob koncu leta usklajena z dotacijami občin. Na postavki nakupa knjižničnega gradiva in na segmentu nakupa osnovnih sredstev smo iz lastnih sredstev namenili manj sredstev, ker smo zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo in posledično manjšega obiska ter izposoje dosegli manjši prihodek lastnih sredstev, kot smo načrtovali.

- **Ocena poslovanja na podlagi ocene delovanja notranjih kontrol, notranje revizije in nadzora zunanjih organov in inštitucij:** ocenjujemo, da vzpostavljene notranje kontrole na vseh področjih dela in poslovanja dobro delujejo. V letu 2020 smo naročili notranjo revizijo za pregled poslovanja zavoda. Revizijski postopek se je izvedel za leto 2019. V postopku pregleda in v končnem poročilu izvajalci revizije niso navedli ugotovljenih nepravilnosti ali priporočil.
- **SPLOŠNA OCENA POSLOVANJA** z vidika zagotavljanja pogojev za izvajanje dejavnosti s strani občin ustanoviteljic: Knjižnica Radlje ob Dravi z enotami v Vuzenici, Muti, Podvelki, Ribnici na Pohorju ter z izposojevališčem na Kapli je v letu 2020 v okviru danih možnosti in sredstev prilagodila načrtan program dela in ga izvedla, kolikor in kot so razmere, povezane z epidemijo Covid-19, dopuščale. **Vse občine ustanoviteljice so prispevale svoje pogodbene deleže za nemoteno poslovanje knjižnice.**

V letu 2020 moramo pri analizi in predstavljanju kazalcev o uspešnosti knjižnice pri izvajanju knjižnične dejavnosti upoštevati omejene možnosti zaradi epidemije Covid-19. Če povzamemo vse obravnavane parametre: obisk knjižnice, izposoja gradiva, število novo vpisanih članov in

Knjižnica Radlje ob Dravi: LETNO POROČILO 2020

gibanje števila aktivnih članov, ugotovimo, da **se je interes za obisk in uporabo knjižnice ohranil in pri kazalcih obisk zaradi izposoje, izposoja gradiva in število aktivnih članov, celo izboljšal.**

Rezultati izkazujejo, da smo se povsem novim razmeram dobro prilagajali. Po spomladanski epidemiji Covid-19 smo naredili načrt ravnanja v naslednji podobni situaciji in glede na dobre rezultate smo očitno izpostavili prave prioritete:

- da se kljub zaprtju knjižnice omogoči dostop do knjižničnega gradiva v fizični obliki,
- da se kljub strogim ukrepom ves čas zagotavlja vračanje gradiva in s tem zagotavlja čim bolj aktualna in zanimiva zbirka,
- da se v primeru strogih ukrepov oblikuje odpiralni čas, oziroma čas za prevzem gradiva tako, da ga lahko izvedemo brez dodatnih nenadnih zapiranj,
- da se knjižnična dejavnost kljub omejitvam izvaja v vseh občinah ustanoviteljicah,
- da se vzpostavijo pravila ravnanj, ki bodo v največji možni meri ščitila tako zaposlene kot uporabnike,
- da se glede na stanje in ob upoštevanju ukrepov ohranijo tiste oblike dejavnosti, ki jih za uporabnike lahko izvedemo na daljavo.

Ob odločanju o ukrepih in ravnanjih smo konstruktivno sodelovali s člani Sveta Knjižnice Radlje ob Dravi in občinami ustanoviteljicami, ki smo jih tudi sproti obveščali o odločitvah in spremembah ter tako posredno sodelovali s predstavniki in štabi civilne zaščite.

Vsi deležniki v zagotavljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe: občine ustanoviteljice, svet knjižnice in kolektiv knjižnice, smo bili v letu 2020 postavljeni pred posebne izzive, ki so jih prinesle nove razmere. Problemi, ki smo jih prej izpostavljali kot ovire za doseganje vseh ciljev knjižnične javne službe, so nadomestile povsem nove težave: kako sploh zagotoviti varen dostop do knjižničnih storitev in gradiva, da ne bo ogroženo zdravje, tudi življenje ljudi. Preizkušnje, povezane z epidemijo Covid-19, so pokazale na očitne pomanjkljivosti, prav tako pa na vse tisto, kar je v knjižnični javni službi dobro. Pomanjkanje strokovnega kadra je dodatno omejevalo obseg knjižnične dejavnosti in odprtost, se je pa tudi očitneje izkazalo pomanjkanje kadra z računalniškim znanjem. Premalo aktualna knjižnična zbirka je še vedno povzročala dolge čakalne vrste bralcev, vendar se kolektiv pomanjkljivosti na tem področju zaveda in so bila takoj vzpostavljena ravnanja, ki so to omilila. Predvsem so nas vse, tako uporabnike kot izvajalce javne službe, razmere v letu 2020 primorale, da smo se vrnil k svojim osnovam: kaj uporabniki v danem trenutku najbolj potrebujejo in kako jim to zagotoviti. Številne nove izkušnje, znanja in vedenja preteklega leta bomo upoštevali pri nadaljnjih prilagajanjih knjižnične ponudbe in jih uporabili pri načrtovanju sprememb knjižničnih storitev. Osnovni namen knjižnice pa seveda ostaja isti in v najtesnejši povezavi s skrbjo za spodbujanje branja in pridobivanje znanja ter informacij nasploh. Za učinkovito in uspešno uresničevanje nalog knjižnice kot javne službe bo tudi v bodoče potrebno zagotavljati ustrezne kadrovske, prostorske, tehnične in vsebinske pogoje ter možnosti.

PRIPRAVILI:

Slavica POTNIK, direktorica
Danica LADINEK, računovodja

